

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

OPINNÄYTETYÖ

”Aivan parhaalle tuntuu!”

Nuorten musikaalin työryhmän kokemuksia teatteriharrastuksesta

Matleena Oksanen

Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma (210 op)

Tammikuu/2013

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

Koulutusohjelman nimi

TIIVISTELMÄ

Työn tekijä Matleena Oksanen	Sivumäärä 61 ja 4 liitesivua
Työn nimi "Aivan parhaalle tuntuu!" Nuorten musikaalin työryhmän kokemuksia teatteriharrastuksesta	
Ohjaavat opettajat Piia Mylly ja Nina-Elise Koivumäki	
Työn tilaaja ja/tai työelämäohjaaja J+J Teatteriyhdistys ry	
Tiivistelmä <p>Opinnäytetyöni tilaajaorganisaatio, J+J Teatteriyhdistys ry, on Jämsän seudulla aktiivisesti toimiva harrastajateatteriyhdistys. J+J Teatterin toiminnan tarkoituksena on ylläpitää ja kehittää harrastajateatteritoimintaa Jämsän seudulla. Yhdistys haluaa korostaa toiminnassaan nuorten teatteriharrastusta. Paikallisella tasolla J+J Teatteri on merkittävä organisaatio kulttuurisen nuorisotyön saralla. Vuonna 2012 J+J Teatteri täytti 20 vuotta. Juhlavuoden kunniaksi tuotantoon valittiin nuorisomusikaali Virgo, joka on J+J Teatterin suurin sisäteatteriin toteutettu tuotanto.</p> <p>Laadullisen opinnäytetyöni tavoitteena oli tutkia millaisia kokemuksia nuoret saavat teatteriharrastuksesta, millaisia merkityksiä he antava harrastukselleen, sekä miten nuorten teatteriharrastus tukee nuorten kasvua ja kehitystä. Opinnäytetyöni lähtökohtana oli tuottaa ajankohtaista tietoa nuorten teatteriharrastuksesta ja taide- ja kulttuuritoiminnasta sekä tuoda esiin uusia näkökulmia J+J Teatterin toiminnan edistämiseksi ja kehittämiseksi. Opinnäytetyöni tuo esiin myös niitä vahvuuksia ja mahdollisuuksia, mitä teatteritoiminnalla, kulttuurisella nuorisotyöllä sekä taide- ja kulttuuritoiminnalla on.</p> <p>Opinnäytetyöni tutkimusotteena oli aineistolähtöinen analyysi, ja aineistonkeruumenetelmäksi valitsin kirjoitelman. Tutkimukseni kohderyhmänä toimivat J+J Teatterin nuorten musikaalin Virgon työryhmän nuoret. Innostin nuoria kirjoittamaan vapaamuotoisen kirjoitelman heidän omista henkilökohtaisista teatteriharrastuskokemuksistaan. Aineistoa analysoin teemoittelun, teemakortiston, koodauksen ja tyypittelyn avulla sekä peilaamalla aineiston antia teoriataustaan.</p> <p>Opinnäytetyöni tuloksissa tuli esiin, että teatteritoiminta on nuorille mielekäs vapaa-ajan harrastus, jossa he oppivat uutta, kehittävät itseään ja saavat onnistumisen kokemuksia muiden nuorten kanssa. Vertaisuhteet, uusien ystävien löytäminen ja yhteistyö muiden kanssa on harrastuksessa nuorille tärkeää. Itseilmaisun ja luovan toiminnan avulla nuoret parantavat omaa itsetuntemustaan. Vuorovaikutuksen, ryhmässä syntyneen luottamuksen ja toiminnan kautta nuoret saavat yhteisöllisyyden kokemuksia. Teatteritoiminnassa luodut sosiaaliset suhteet sekä opitut tiedot ja taidot, ja ymmärrys itsestä tukee nuoria elämän haasteissa ja edistää nuorten itsenäistymistä.</p> <p>Nuoret saavat taide- ja kulttuuritoiminnasta voimauttavia kokemuksia. Teatteritoiminta on monipuolista harrastustoimintaa, joka kokoaa sisälleen taiteen ja kulttuurin eri toimintamuotoja. Kulttuurinen nuorisotyö tuo taide- ja kulttuuritoimintaan kasvatuksellista näkökulmaa, jolla tavoitellaan nuorten hyvinvointia. Pahoinvointi ja syrjäytyminen ovat todellinen ja vakava uhka nuorille tänä päivänä. Taide- ja kulttuuritoiminnan eri menetelmiä ja toimintamuotoja voidaan käyttää ennaltaehkäisevässä työssä nuorten kanssa. Myös opinnäytetyöni tuloksista tulee ilmi, että taide- ja kulttuuritoiminta sekä teatteritoiminta ovat nuorten hyvinvointia lisääviä toimintamuotoja ja että ne lisäävät nuorten aktiivista toimijuutta.</p>	
Asiasanat taide- ja kulttuuritoiminta, teatteritoiminta, nuoruus, harrastajateatteri, yhteisöllisyys	

HUMAK UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Name of the Degree Programme

ABSTRACT

Author Matleena Oksanen	Number of Pages 61, 4 appendixes
Title "Feels the best!" Youth musical work group's experiences of theatre hobby	
Supervisors Piia Mylly and Nina-Elise Koivumäki	
Subscriber J+J Theatre association	
Abstract <p>The subscriber of my thesis, the J+J Theatre association, is an amateur theatre association working in the Jämsä area. Its function is to maintain and develop amateur theatre activities in the Jämsä area. The association emphasizes the importance of youth's theatre hobby. On a local scale the theatre association plays a major role in organizing cultural youth work. The J+J Theatre association had its 20th anniversary in the year 2012. The honor of the anniversary, the association chose to set up the production of the youth musical Virgo, which is the biggest indoor stage production the association, has ever produced.</p> <p>The aim of my thesis was to study the experiences that youths get from their theatre hobby, how they value their hobby as well as how the amateur theatre supports the growth and development of these youths. The purpose of my thesis was to produce topical information about the art and culture activities and theatre hobby of youths as well as bring to light new viewpoints to support the J+J Theatre association in its activities and development. The thesis also sheds light on the strengths and possibilities that theatrical, artistic and cultural activities for youths can provide.</p> <p>The research approach for my thesis was the grounded theory and the research material was gathered in the form of essays. The research focus group was the youths of the work group for the Virgo musical at the J+J Theatre. I inspired the youths to write free-form essays about their own personal amateur theatre experiences. Typcasting, theme files, encoding and typology are methods that I have used on my data analysis as well as mirroring the results on theoretic backgrounds.</p> <p>The results of my thesis showed that theatrical activities are a pleasant free-time hobby to youths, where they learn new things, develop themselves and feel the joy of accomplishment achieved together with other youths. Peer relationships, finding new friends and cooperation with others are important to youths in their hobby. With the help of self-expression and creative activities, the youths accumulate their self-knowledge. Interaction and trust forming within the group members let the youths gain experiences of community. Social relationships, learned knowledge and skills and the understanding of themselves gained through theatrical activities prepare the youths to better face the challenges of life and support them in finding their independence.</p> <p>Youths receive empowering experiences from art and culture activities. Theatrical activity is a multifaceted hobby that encompasses different aspects of activities in arts and culture. Cultural youth work brings to art and culture activities an educational viewpoint that aims to benefit the welfare of youths. Malaise and social exclusion are very real and serious threats to the youth of today. Various methods and forms of art and culture activities can be used in pre-emptive work with youths. The results of my thesis showed also that art and culture activities as well as theatrical activities benefit the welfare and increase the activity of youths.</p>	
Keywords art and culture activity, theatrical activity, youth, amateur theatre, community	

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	5
2 OPINNÄYTETYÖN TOIMINTAYMPÄRISTÖ	7
2.1 J+J Teatteri	7
2.2 Harrastajateatterin historiasta tämän päivän periaatteisiin	9
2.3 Teatteri-ilmaisu	12
3 NUORUUSIÄN MUUTOKSET JA KEHITYSTEHTÄVÄT	14
3.1 Nuoruuden ikävaihe	14
3.2 Nuoruuden kehitystehtävät	17
4 TAIDE- JA KULTTUURITOIMINTA NUORISOTYÖSSÄ	19
5 OPINNÄYTETYÖN TOTEUTUS	22
5.1 Opinnäytetyön suunnittelu	22
5.2 Opinnäytetyön hyödynnettävyys ja merkitys	24
5.3 Laadullinen tutkimus	25
5.4 Tutkimuksen aineisto ja tutkimuskohde	27
5.5 Aineiston analyysi	28
5.5.1 Aineistolähtöinen analyysi	29
5.5.2 Teemoittelu, teemakortisto sekä aineiston koodaus	29
5.5.3 Tyypittely	31
5.6 Tutkimuksen luotettavuus ja eettisyys	31
5.6.1 Luotettavuus	32
5.6.2 Eettisyys	34
6 NUORTEN TEATTERIHARRASTUKSEN ULOTTUVUUKSIA	35
6.1 Nuorten kokemuksia teatteriharrastuksesta	35
6.1.1 Yhteisöllisyys	35
6.1.2 Itsetuntemus	39
6.1.3 Vertaissuhteet	42
6.1.4 Mielekäs vapaa-aika: teatteriharrastus	45
6.2 Teatteriharrastajatyypit	47
6.2.1 Iloinen harrastaja	47
6.2.2 Heittäytyjä	48
6.2.3 Elämäntapateatterilainen	49
6.3 Teatteriharrastuksen vaikutus nuorten kasvuun ja kehitykseen	51
7 JOHTOPÄÄTÖKSET	54
8 LOPPUSANAT	56
LIITTEET	62

1 JOHDANTO

Opinnäytetyöni tarkoituksena ja tavoitteena on selvittää nuorten teatteriharrastuskokemuksia, niiden merkitystä ja vaikutusta nuorten kasvuun ja kehitykseen. Lähtökohdiana tutkimuksellani on tuottaa ajankohtaista tietoa nuorten teatteriharrastuksesta ja taide- ja kulttuuritoiminnasta, sekä antaa näkökulmia opinnäytetyöni tilaajaorganisaation, J+J Teatteriyhdistys ry:n, toiminnan edistämiseksi ja kehittämiseksi. Haluan opinnäytetyössäni tuoda esiin myös teatteritoiminnan, kulttuurisen nuorisotyön ja taide- ja kulttuuritoiminnan vahvuuksia sekä mahdollisuuksia.

Opintojeni aikana Humanistisessa ammattikorkeakoulussa olen perehtynyt taide- ja kulttuurikasvatukseen. Myös vapaa-ajallani olen aina ollut kiinnostunut taiteista ja kulttuurista. Olen kokenut huippukokemuksia teatterin ja valokuvan parissa. Taide- ja kulttuurikasvatuksen lähtökohdat ja menetelmät ovat minusta mielenkiintoisia ja moniulotteisia. Taide- ja kulttuurikasvatuksen kautta nuoret pääsevät osallistumaan, toteuttamaan ja kokemaan uusia asioita sekä kehittämään itseään. Taide- ja kulttuuritoiminnan merkitys ei ulotu pelkästään konkreettisiin taitoihin ja kokemuksiin, vaan ylettää myös yksilöiden sisimpään ja itsetuntemuksen kehittämiseen lisäten nuorten hyvinvointia.

Taide- ja kulttuuritoiminta nähdään nuorten hyvinvointia edistävänä toimintana. Mediassa sekä politiikassa on viime vuosina ollut paljon keskustelua nuorten syrjäytymisestä ja hyvinvoinnista. Nuorten hyvinvointi on laskussa, ja siihen halutaan tehdä muutos. Taide- ja kulttuuritoiminnan vaikutus nuorten hyvinvointiin on positiivista ja nuoret saavat toiminnan kautta voimauttavia kokemuksia. Olen avannut taide- ja kulttuuritoiminnan lähtökohtia opinnäytetyöni luvussa 4, jossa tuon esille myös niitä positiivisia vaikutuksia sekä tavoitteita, mitä taide- ja kulttuuritoiminnalla on. Esille tuomani teoriatausta taiteen ja kulttuurin vaikutuksista tukevat myös opinnäytetyöni tuloksia.

Taide- ja kulttuuritoiminnan merkitys sekä vaikutus nuoriin on huomioitu myös useissa Opetusministeriön julkaisuissa. Opetusministeriön julkaisussa 'Taiteesta ja kulttuurista hyvinvointia – ehdotus toimintaohjelmaksi 2010–2014' todetaan taide- ja kulttuuritoiminnan olevan ehkäisevän työn toimintamuoto, jolla voidaan edistää terveyttä ja

hyvinvointia, ja että lasten ja nuorten kasvatuksessa kehitettyjä sekä sovellettuja taide- ja kulttuuritoiminnan menetelmillä on saatu hyviä tuloksia Suomessa (Liikanen 2010, 27, 39). Julkaisussa nostetaan esiin myös kolmannen sektorin arvokas työ kulttuurin saralla. Pienillä paikkakunnilla resurssit ovat vähäiset, ja järjestöt saattavat olla ainoita kulttuurin tuottajia ja toteuttajia. Järjestöjen taiteellisen toiminnan päämäärien lisäksi toiminnalla on myös sosiaalisia tavoitteita. (Liikanen 2010, 53.) J+J Teatteri on merkittävä kulttuurin tuottaja ja toteuttaja Jämsän seudulla. Yhdistyksen toiminnalla halutaan korostaa sekä tukea lasten ja nuorten aktiivista harrastuneisuutta taiteen ja kulttuurin parissa. Opinnäytetyölläni tuon esiin J+J Teatterin nuorten antamia merkityksiä teatteriharrastukselleen.

Opinnäytetyöni on laadullinen tutkimus. Laadullinen tutkimus tuntui minusta luontevalta vaihtoehdolta, koska halusin lähteä tutkimaan aihetta, johon voin syventyä oikein kunnolla. Opinnäytetyöni aihetta lähdin hakemaan taide- ja kulttuurikasvatuksen saralta, koska aihe kiinnostaa minua ja toivon, että tulevaisuudessa pääsen hyödyntämään taide- ja kulttuurikasvatuksen osaamistani työssäni. Teatteri on aina ollut lähellä minua, ja J+J Teatterin toiminnassa olen ollut kauan mukana. J+J Teatteri oli valinnut tuotantoon nuorisomusikaali Virgon. Koska minulla ei ollut mahdollista lähteä tähän teatteriproduktioon mukaan, tuntui minusta loistavalta idealta lähteä suunnittelemaan opinnäytetyötä, joka liittyisi kyseiseen produktioon.

Opinnäytetyöni tutkimusotteeksi valitsin aineistolähtöisen analyysin, ja tutkimusmenetelmäksi kirjoitelman, koska halusin päästä syventymään nuorten teatterikokemuksiin ja antaa heidän kertoa aitoja ja merkityksellisiä kokemuksia teatteritoiminnasta. En myöskään halunnut asettaa tutkimukselleni ennako-olettamuksia vaan halusin antaa aineiston kertoa mitä teatteri antaa nuorille. Lopulta tutkimuskysymyksiä muotoutui kolme: Millaisia kokemuksia nuoret saavat teatteriharrastuksestaan? Mitä teatteriharrastus nuorille merkitsee? Miten teatteri harrastuksena tukee nuorten kasvua ja kehitystä?

Tutkimuskysymyksiin lähdin hakemaan vastauksia lukemalla aineistoa ja tekemällä aineistoanalyysia. Opinnäytetyöni luvuissa 6 ja 7 esittelen tutkimukseni tulokset sekä johtopäätökset. Olen kuvannut opinnäytetyössäni myös tutkimusprosessin sekä arvioinut omaa oppimistani opinnäytetyöprosessin aikana.

2 OPINNÄYTETYÖN TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Opinnäytetyöni tilaajaorganisaation J+J Teatteri on paikallinen harrastajateatteriyhdistys Jämsässä. Seuraavassa olen esitellyt J+J Teatterin historiaa sekä toimintaa. Lisäksi olen avannut käsitteet harrastajateatteritoiminnan periaatteet sekä teatteri-ilmaisu. Nämä käsitteet avaavat niitä lähtökohtia, josta harrastajateatteria tehdään. Koska tarkoitukseni opinnäytetyössäni on selvittää nuorten teatterikokemuksia ja niiden vaikutuksia ja merkityksiä, oli minusta tärkeää tuoda nämä käsitteen opinnäytetyöni taustalle.

2.1 J+J Teatteri

Opinnäytetyöni tilaaja, J+J Teatteriyhdistys ry, on Jämsän alueella aktiivisesti toimiva harrastajateatteriyhdistys. J+J Teatteri perustettiin kolmen harrastajateatteriryhmän, Nuorisoteatteri Konseus ry:n, Jämsänjoen harrastajateatterin ry:n sekä Jämsänkosken teatteriharrastajat ry:n yhdistyttyä vuonna 1992. Yhdistys rekisteröitiin vuonna 1994. Toimitilat J+J Teatterilla on Jämsänkosken teatteritalolla Jämsänkosken keskustassa. J+J Teatteri juhli vuonna 2012 20-vuotisjuhlavuottaan. Yhdistys on yleishyödyllinen, joka ei toiminnallaan hae taloudellista voittoa. (Valtakoski 2012.)

J+J Teatterin toiminnan tarkoituksena on ylläpitää ja kehittää näyttämötyötä, ja tukea teatteriharrastusta ja sen eri muotoja Jämsässä. Tutkimus antaa J+J Teatterille aineksia toimintansa kehittämiseen ja eteenpäin viemiseen. Teatterin monipuolista harrastustoimintaa on mm. näyttelemine, lavastus, rekvisiitta, valo- ja äänitekniikka, näyttämötekniikka, puvustus, ohjaus, kahvitus, lipunmyynti, tuottaminen, markkinointi ja muu toimistotyö. (Valtakoski 2012.) Yhdistyksen säännöissä toiminta on määritelty seuraavasti: J+J Teatteri:

”

- *Tuottaa näytelmiä toimialueelleen*
- *Järjestää koulutusta jäsenkunnalleen*
- *Pyrkii ylläpitämään säännöllistä esitystoimintaa toimialueellaan*
- *Palkkaa resurssiensa mukaan ammattiohjaajan ja edesauttaa harrastaja ohjaajien työskentelyä*

- *Pyrkii hankkimaan käyttöönsä näyttämötoiminnassa tarvittavia esitys- ja muita tiloja*
- *Tekee toimialueensa kaupungin ja muiden sidosryhmien kanssa sekä maakunnallisten ja valtakunnallisten teatteriliittojen kanssa yhteistyötä*
- *Pyrkii toiminnan jatkuvuuden ylläpitämiseksi aktivoimaan erityisesti nuoria mukaan teatteriharrastustoimintaan, ja ylläpitämään jo toiminnassa mukana olevien harrastajien aktiviteettiä ”*

(J+J Teatteriyhdistys ry 2012.)

J+J Teatterin jäsenistö koostuu pääosin paikallisista teatterin harrastajista ja ystäväistä. Jäseniä on noin 130, joista aktiivisia toimijoita on noin 60. Varsinkin nuorten aktiivien määrä on ollut nousussa viime vuosina. Yhdistyksen toimintaa johtaa yhdistyksen hallitus, mutta on selvää, että toimintaa pyörittää yhdessä aktiivisen hallituksen kanssa yhdistyksen innokkaat ja aktiiviset jäsenet. Hallitustoimintaan pyritään innostamaan myös nuoria jäseniä mukaan. Toiminnan jatkuvuuden edellytyksenä on myös yhdistyksen aktiivinen yhteistyö paikallisten toimijoiden esimerkiksi Jämsän kaupungin, Työvalmennussäätiö Avituksen, paikallisten yrittäjien sekä lähiseudun oppilaitosten kanssa. (Valtakoski 2012.)

J+J Teatteri tuottaa vuosittain 3-5 teatteriesitystä, joista 2-3 esityksen työryhmät koostuvat lapsista ja nuorista. Viime vuosina J+J Teatterin toiminnassa on haluttu panostaa aikaisempaa enemmän lasten ja nuorten harrastustoimintaan. J+J Teatteri on noussut paikallisella tasolla merkittäväksi nuorisotyötä tekeväksi organisaatioksi, missä halutaan korostaa kasvatuksellista sekä taiteellista harrastustoimintaa. Tutkimuksen tavoite ja merkitys korostavat lisää J+J Teatterin toiminnan tavoitteita ja halua aktivoida nuoria mukaan toimintaan. Myös J+J Teatterin juhlavuoden kunniaksi nuoret haluttiin nostaa esille, kun tuotantoon valittiin nuorisomusikaali Virgo. Virgossa lavalle nousi pääosaan noin 30 paikallista nuorta, ja esityksen ohjasi Keski-Suomen nuorten kulttuurin läänintaiteilija Pasi Saarinen. Virgo -musikaali on J+J Teatterin suurin sisäteatteriin tuotettu esitys. (Valtakoski 2012.)

2.2 Harrastajateatterin historiasta tämän päivän periaatteisiin

Opinnäytetyöni tilaajaorganisaatio J+J Teatteri on harrastajateatteriyhdistys. J+J Teatterin toiminta perustuu harrastajateatteritoiminnan periaatteisiin. Toiminnassa korostuu vapaaehtoisuus, sosiaalisuus, halu toimia ja tuottaa teatteria ryhmässä, sekä innostus kokeilla uutta ja kokea jännitystä ja iloa tavoitteiden saavuttamiseksi. Yhdistyksen toiminnassa halutaan myös korostaa nuortenteatterilaisten toimijuutta, ja tätä haluan tuoda esiin myös opinnäytetyössäni. Nämä periaatteet toteutuvat myös nuorisomusikaali Virgon tuotannossa ja työryhmässä. Nuoret harrastajat ovat avoimia, ja heistä huokuu aito into toteuttaa niin itseään kuin harrastajateatteriakin. Nuorilla on suuri halu kokea, kokeilla, nähdä ja tuntea. Nuorten into ja halu tuli esille myös opinnäytetyöni aineistosta sekä tutkimukseni tuloksista. Harrastajateatteritoiminta on nimensä mukaisesti harrastamista. On tärkeää muistaa, että harrastustoimintaan liittyy usein niin sivistyksellisiä kuin kasvatuksellisiakin tavoitteita. Varsinkin nuorten kanssa työskennellessä nämä näkökulmat korostuvat toiminnan taustalla.

Harrastajateatteritoiminta ei ole vain tämän päivän innostus. Suomalaisen harrastajateatteritoiminnan juuret ulottuvat 1500-luvun koululaitoksiin ja 1700-luvun aatelinuoriin, jolloin teatteri oli sivistävää, opetuksellista ja kasvatuksellista toimintaa ja huvia nuorille. 1800-luvulla teatteriharrastus levisi kaupunkeihin, porvariston, ammattijärjestöjen sekä työväenyhdistysten keskuuteen, jolloin alkoi syntyä harrastajateatteripiirejä. Teatteriharrastuksen kautta kansalaiset saatiin osallistumaan järjestötoimintaan ja olemaan yhteiskunnallisesti aktiivisia sekä opiskelemaan tieto- ja kaunokirjallisuutta. Teatteritoiminnalla haluttiin opettaa kansalaisille sosiaalisia taitoja, esiintymiskykyä, julkista puhumista, äänenkäyttöä ja harkittua elehtimistä. Sodan jälkeen harrastajateatterit nähtiin kansansivistyksenä, nuorisotyönä ja syrjäseutujen teatteritoiminnan ylläpitäjinä. Tavallisesta harrastajateatteritoiminnasta kehittyi lopulta vapaa-ajanharrastus ja kannatettava toimintamuoto. (Seppälä 2010a, 87-90; Seppälä 2010b, 244-245.)

Vireä harrastajateatteritoiminta edesauttoi Seuranäyttämötoiminnan Keskusliiton perustamista vuonna 1948. Sama liitto on tunnettu vuodesta 1967 nimellä Suomen harrastajateatteriliitto. (Seppälä 2010b, 245.) Suomen harrastajateatteriliitto – SHTL ry

toimii harrastajateattereiden kattojärjestönä. Paikalliset harrastajateatterit voivat liittyä oman maakuntansa harrastajateatteriliittoon. (Laitinen 2012.)

Teatteritoiminta on alusta asti nähty tavoitteellisena toimintamuotona ja ollut suosittua nuorten keskuudessa. Nuorten teatteritoiminnassa tavoitteellisuus on tärkeää. Myös J+J Teatterin nuortenryhmän toiminta halutaan pitää tavoitteellisena ja kasvattavana toimintana, joka antaa nuorelle mahdollisuuden kehittää itseään ja olla osallisena. J+J Teatteri lisää pienen paikkakunnan harrastusmahdollisuuksia, ja on kunnan sekä muiden järjestöjen ohella nuorisotyötä tekevä organisaatio.

Tämän päivän harrastajateatteritoiminta on vapaaehtoisuuteen perustuvaa sekä valtakunnallisesti organisoitunutta ei-ammattimaista näyttämötoimintaa. Vaikka harrastajateatteritoiminta perustuu vapaaehtoisuudelle ja suurin osa toimijoista on harrastajia, moni harrastajateatteri palkkaa yhdistyksensä hallintoon ja ohjaukseen ammattilaisia. (Laitinen 2012.) Harrastajateatteria, jossa on vakituisesti palkattu ammattilainen yhdistyksen johdossa, kutsutaan ammattijohtoiseksi harrastajateatteriksi. Myös J+J Teatteri on pyrkinyt kehittämään ja ylläpitämään toimintaansa tällä tavalla. Esimerkiksi nuorisomusikaali Virgo toteutettiin usean eri ammattilaisen johdolla, ja tavoitteena oli antaa nuorille mahdollisuus osallistua ja olla kokemassa hieno musiikallielämys. Ammattilaisten ohjaus ja palaute on nuorille tärkeä tuki, kun he pyrkivät kehittämään itseään ja taitojaan.

Harrastajateatteritoiminnan tarkoituksena on tarjota harrastusmahdollisuus teatterista ja näyttämötaiteesta kiinnostuneille. Toimintaan kuuluu tuottaa teatteriproduktioita harrastajien toivomuksesta. Toiminnan yhteydessä osallistujat pääsevät kehittämään harrastuksessaan ammattilaisten opastuksella. Harrastajateatteri mahdollistaa ja avaa harrastajilleen sosiaalisen ympäristön, jossa jokainen voi kerätä ystävänsä yhteen nauttimaan harrastuksestaan. Harrastajatoiminnan kautta voi joku jopa avata urapolkunsa ja löytää itsensä vielä ammattilaisena. (Laitinen 2012.) Nuorten keskinäinen vuorovaikutus korostuu teatteritoiminnassa. Koska teatteria toteutetaan ryhmässä yhdessä suunnittelemalla ja tuottamalla, nuoret saavat toisiltaan tukea sekä palautetta ja samalla luovat uusia kaverisuhteita. J+J Teatteri tarjoaa jäsenistölleen mahdollisuuden olla osa aktiivista ja vuorovaikutteista yhteisöä.

Yhdistykset voivat olla rekisteröityjä yhdistyksiä. Rekisteröity yhdistys on oikeushenkilö, joka voi hankkia oikeuksia ja tehdä sitoumuksia. Rekisteröity yhdistys on itse vastuussa sitoumuksista, eikä sitoumuksien allekirjoittaja tai yhdistyksen jäsenet. Rekisteröity yhdistys voi olla myös asianomaisena tuomioistuimessa tai muun viranomaisen luona. Kun yhdistys rekisteröidään, viranomaisen tarkastaa yhdistyksen lailisuuden ja tämän jälkeen yhdistys merkitään yhdistysrekisteriin ja yhdistyksen nimeen lisätään sanat rekisteröity yhdistys tai lyhennys ry. (Loimu 2007, 26.)

Harrastajateatterit ovat usein rekisteröityjä yhdistyksiä. Rekisteröityminen mahdollistaa yhdistykselle useita asioita. Rekisteröidytyään yhdistys saa Y-tunnuksen. Yhdistys pystyy avaamaan nimiinsä pankkitilin. Myös vastuu yhdistyksen toiminnasta siirtyy yhdistyksen hallitukselle. Rekisteröitynyt yhdistys on myös kelvallinen hakemaan eri tahoilta rahoitusta toimintansa ylläpitämiseen ja edistämiseen. (Laitinen 2012.) Rekisteröityneelle yhdistykselle on määritelty myös yhdistyksen säännöt ja usein muita toimintaan liittyviä periaatteita. Jokainen yhdistyksen jäseneksi liittyvä henkilö tietää tutustuttuaan yhdistyksen toimintaperiaatteisiin, mihin hän lähtee mukaan ja miksi.

Toimintansa tukemiseksi ja kehittämiseksi harrastajateatteri voi hakea uusia näkökulmia toimintaansa käyttämällä harkiten teatterialan eri osa-alueiden ammattilaisia. Hyvä lähtökohta kuitenkin toiminnan uudistamiselle ja tulevaisuuden suunnittelemiselle on jäsenistöstä kumpuavat ideat ja ajatukset. Jäsenistö voi pitää yhdessä erillisiä ideariihä, joista ajatuksia kumpuaa. Toiminnan vireyttä pitää yllä uskallus ottaa pieniä riskejä ja kokeilla uutta. Harrastamisen intohimon pitää antaa näkyä toiminnassa, jotta toiminta ei jumahda liikaa rutiineihinsa. (Laitinen 2012.)

J+J Teatterin nuorten toiveena oli saada tehdä esitys, jossa he saisivat esittää itsensä ikäisiään nuoria. J+J Teatterin Virgo -musikaalia lähdettiin toteuttamaan isolla budjetilla. Tuotantoon haettiin apurahoja ja yhteistyökumppaneita. Tuotannonvaiheita oli monta, ja produktio oli pitkäkestoinen. Produktion suunnittelu tehtiin ajatuksella, ja lopulta valmistui menestyvä esitys täynnä laulua, tanssia ja nuorten intoa. Tärkeää oli tuottaa produktio, jossa nuoret pääsivät esiintymään ja näyttämään osaamistaan. Tutkimukseni aineistosta kävi ilmi nuorten intohimo päästä esiintymään ja se miten tärkeäksi he kokevat, että saavat olla mukana tekemässä musikaalia. Tutkimuksellani

ja sen tekemisellä haluan myös antaa oman panokseni J+J Teatterin jäsenenä yhdistyksen toiminnan kehittämiseksi ja edistämiseksi.

Harrastajateatterissa toimivat harrastajat ovat yleensä ulospäin suuntautuneita ja elämään intohimoisesti suhtautuvia persoonia. Harrastaja haluaa esiintyä ja tulla esille. Teatterin harrastaja on sosiaalinen, joka haluaa oppia paljon itsestään ja ryhmässä toimimisesta. Teatteriharrastuksen myötä ihmisten ilmaisu- ja vuorovaikutustaidot kehittyvät. Näistä taidoista on hyötyä myös muilla elämän osa-alueilla. Teatteri on harrastuksena monipuolinen. Harrastajateatteritoiminnassa korostuu toisten kunnioittaminen sekä harrastuksen sitovuus. Toiminnassa mukana olevien on ymmärrettävä, että oma toiminta vaikuttaa aina kymmeniin muihin kanssaharrastajiin. (Laitinen 2012.) Nuorten harrastajien avoimuus, sosiaalisuus ja halu tehdä teatteria käy ilmi tutkimuksen tuloksissa ja johtopäätöksissä. Nuoret haluavat sitoutua J+J Teatterin toimintaan, koska toiminta on heille mielekästä. Aktivoimalla nuoria harrastajia, ja tarjoamalla mielekästä toimintaa, tavoitellaan pitkäaikaisia aktiivisia jäseniä, jotka olisivat teatteritoiminnassa mukana vielä aikuisenakin.

Teatterin tekeminen on kovaa työtä ja aikaavievää toimintaa. Jokainen harrastaja tekee teatteria omaksi ilokseen. Tämä ei kuitenkaan tarkoita, että harrastus ei tarvitsisi kannustusta ja palkitsemista suuren työn jälkeen. Harrastajateatteriyhdistyksillä ja teatteriharrastajilla on tapana järjestää jäsenilleen ja työryhmille virikkeellisiä illanistujaisia ja reissuja esimerkiksi lähialueen muihin teattereihin. Yhteiset reissut ja rennot illanvietot lisäävät harrastajien ja työryhmän yhteenkuuluvuuden tunnetta sekä yhteisöllisyyttä.

2.3 Teatteri-ilmaisuu

Teatteri-ilmaisun tarkoituksena on tuoda kokemuksia teatterin tekijälle. Harrastuksensa kautta yksilö voi tutkia ja rakentaa itseään. Yksilö on prosessissa mukana avoimena ja herkkänä. Prosessin aikana ja harrastuksensa parissa harrastaja voi kokea hienoja onnistumisen elämyksiä, löytää uusia puolia itsestään sekä oppia ymmärtämään maailmaa ja muita ihmisiä paremmin. Vaikka harrastuksissa monesti koetaan positiivisia kokemuksia, voivat kokemukset olla myös ahdistavia, jolloin ihmi-

nen voi haavoittua ja särkyä sisältä. Tämän vuoksi onkin syytä pitää mielessä, että teatteri-ilmaisu ei ole pelkkää teatterin ohjaamista ja tekemistä, vaan ennen kaikkea yksilöiden kokemisen ja itsensä rakentamisen riemua harrastuksensa parissa. (Vehkalahti 2006, 30.)

Teatteri-ilmaisu tarjoaa moniaististen ja kokonaisvaltaisten kokemusten avulla keinoja käsitellä itseään ja suhdettaan ympäristöön. Toiminta on kokemuksia ja aistimuksia, joiden kautta voidaan tutkia ja tunnustella sekä löytää oma tila ja olemus suhteessa muihin. Kokemukset voivat olla pieniäkin asioita, joista syntyy elämyksiä, jos vain uskaltaa antautua mukaan. Suuria kokemuksia voi syntyä esimerkiksi toisen ihmisen kosketuksesta, yhdessäolosta tai nauramisesta. (Vehkalahti 2006, 32-33.)

Teatteri-ilmaisu ja teatteriharrastus ovat sekä yksilökeskeistä että yhteisöllistä toimintaa. Jokainen tekee yksilönä omalla persoonallaan ja antaa oman panoksensa. Jokainen myös kokee ympäröivän maailman ja tapahtumat yksilönä, mutta työtä tehdään kuitenkin ryhmässä. Toiminnan vaikutuksena muodostetaan sosiaalisia suhteita ympärillä oleviin ja pyritään vuorovaikutukseen. Kun ryhmässä on luottamuksellinen ilmapiiri, kehittyy yksilön itseluottamus. (Vehkalahti 2006, 33.)

Teatteri-ilmaisun keinot tuovat ja avaavat Virgo -musikaalin nuorille heidän yksilöllisiä ja yhteisöllisiä kokemuksia ja tunteita. Ohjaaja ohjaa nuoria toimimaan, heittäytymään ja ilmaisemaan itseään erilaisten harjoitusmenetelmien ja leikkien avulla. Musikaaliroolin kautta jokainen pääsee eläytymään rooliinsa, ja rakentamaan roolinsa oman itsensä kautta. Nuoret oppivat ymmärtämään itseään sekä muita. He oppivat uutta ja haluat kokea vieläkin enemmän. Virgo -musikaalin nuorten kokemukset harrastuksestaan ovat pohja opinnäytetyölleni. Harrastuksen parissa koetut yksilölliset kuin yhteisölliset kokemukset ovat merkittäviä hetkiä nuorten elämässä ja siksi haluan tuoda ne opinnäytetyössäni esiin.

3 NUORUUSIÄN MUUTOKSET JA KEHITYSTEHTÄVÄT

Opinnäytetyössäni haluan selvittää tukeeko teatteriharrastus nuorten kasvua ja kehitystä, minkä takia nuoruuden ikävaiheen käsite on tärkeä osa opinnäytetyöni taustateoriaa. Tutustumalla nuoruusiän vaiheisiin, ja analysoimalla opinnäytetyöhöni keräämäni aineistoa pystyn opinnäytetyöni tuloksissa vastaamaan asettamiini tutkimuskysymyksiin.

Teatteritoiminnassa mukana olevat harrastajat useasti kokevat suuria tunteita ja elämyksiä, niin hyviä kuin huonojakin, teatteriproduktion aikana. Nuorten ryhmässä kokemukset ja tunteet korostuvat. Nuoruuden ikävaiheen elämänmuutokset tuovat uusia tunteita ja näkökulmia nuorten maailmaan. Nuoret itsenäistyvät, heidän maailmankatsomuksensa muuttuu, ja elämä siirtyy aivan uudenlaiseen vaiheeseen. Kaiken uuden ihmeellisen ja jopa pelottavan kokeminen ja vastaanottaminen voi nuoresta tuntua vaikealta. Teatteriharrastuksessa nuori pääsee käsittelemään muutoksia teatterin keinoin. Nuori pääsee ryhmässä ilmaisemaan tunteitaan. Ryhmä on valmiina vastaanottamaan avoimesti sen, mitä toisella on annettavana. Nuorten teatteriryhmässä on tärkeää, että ohjaaja pystyy ymmärtämään niitä tunteiden kuohuja, mitä nuorilta kumpuaa produktion aikana. Nuorinharrastajateatterin ohjaaja ei ole produktiossa vain ohjaaja, vaan hän on myös nuorten tuki, ymmärtäjä ja heidän kokemustensa ja itseilmaisun mahdollistaja. Teatteri tarjoaa nuorelle keinoja, joiden kautta käsitellä elämässä tapahtuvia suuria muutoksia. Se tarjoaa aikuisen tukea kuin myös tärkeitä vertaissuhteita kulkemaan vierelle.

3.1 Nuoruuden ikävaihe

Nuoruus on ihmiselle aikaa, jolloin jokainen muuttuu niin fyysisesti kuin henkisesti. Jokainen kasvaa, muuttuu, tuntee, kokee, oppii ja pyrkii löytämään itsensä ja paikkansa maailmassa. Dunderfeltin mukaan nuoruuden aikana ihminen kohtaa ja törmää maailmassa oleviin vastakkaisuuksiin. Tästä syntyvä kitka herättää voimakkaasti ihmisen yksilöllisyyden uuteen vaiheeseen. (Dunderfelt 2011, 84-85.)

Uuden vaiheen saavutettuaan nuori oppii elämään uudestaan, ja tulee tietoiseksi itsestään, omasta yksilöllisyydestään sekä ympärillä olevasta maailmasta. Maailmaan katsotaan uusin silmin suhteessa muihin ihmisiin, luontoon ja maailmankaikkeuteen. Nuoruuden aika on oman yksilöllisyyden kokeilu- ja valmisteluaikaa, jonka jälkeen kasvetaan aikuisuuteen ja yksilölliseksi omaa elämää ohjaavaksi persoonaksi. (Dunderfelt 2011, 85.)

Nuoruutta ja ihmisen nuoruuden ajan kehitystä ohjaavat biologiset, psykologiset, sosiaaliset sekä yhteiskunnalliset tekijät. Nuoruuden aikana ihminen kasvaa fyysisesti aikuiseksi, kasvaa osaksi omaa yhteisöään, itsenäistyy, hakee omia roolejaan ja paikkaansa elämässä sekä lopulta muodostaa käsityksen omasta itsestään. Nuoruuden ajanjakso on siirtymävaihe lapsuuden ja aikuisuuden välillä, ja voi kestää jopa kaksi vuosikymmentä. (Nurmi 2006, 256.)

Nuoruuden ikävaihe voidaan jakaa kolmeen vaiheeseen: nuoruuden varhaisvaihe (12-15-vuotiaana), nuoruuden keskivaihe (15-18-vuotiaana) ja nuoruuden loppuvaihe/ varhainen aikuisuus (18-20-vuotiaana). Nuoruuden varhaisvaihe on nuorelle ihmissuhteiden kriisin aikaa. Tällöin alkaa biologinen murrosikä, ja nuori protestoi vanhempia ja muita auktoriteetteja vastaan. Tänä aikana luodaan myös uusia ystävyssuhteita muiden saman ikäisten kanssa. Nuoruusiän keskivaihe on nuorelle identiteettikriisin aikaa. Nuori samaistuu ja ihastuu muihin, hakee omaa minäänsä ja selkiyttää omaa minäkokemustaan. Keskivaiheeseen kuuluu nuoren omien rajojen kokeileminen ja syvällisten ihmissuhteiden syntyminen ja luominen. Nuoruuden loppuvaiheessa nuori kokee ideologisen kriisin ja oman itsensä seestymisen. Nuori pohtii omaa asemaansa maailmassa ja aloittaa oman itsenäisen elämän. (Dunderfelt 2011, 84-85.)

Näiden kolmen vaiheen rinnalle voidaan nostaa vielä yksi nuoruuteen ja nuoren kehitykseen liittyvä vaihe: etsikkoaika, jolloin varhainen aikuisuus eli nuoruuden loppuvaihe alkaa noin 18-22-vuotiaana. Etsikkoajalla tarkoitetaan nuoruuteen liittyvää aikaa, jolloin nuori on ruumiinrakenteeltaan ja älyllisesti valmis lähtemään maailmaan ja yhteiskunnalliseen toimintaan, mutta hän ei koe vielä löytäneensä paikkaansa omassa elämässään. Etsikkoaikana nuori viettää jopa useitakin vuosia ”vaellellen” ja pohtien mitä elämältään haluaa. Nuori haluaa haaveilla tulevaisuudesta, matkustaa,

kokeilla eri opiskelu- ja työpaikkoja sekä toimia erilaisissa ihmis- ja aateryhmissä. Etsikkoaikaa viettävä nuori ei ole vielä kasvanut aikuisuuteen sisäisesti, tunnemaailmassaan eikä yksilöllisyydessään. Etsikkoaikana kohtaamansa maailma kouluttaa nuoren sisäisyyttä ja herättää ihmisen oman ja todellisen yksilöllisyyden. (Dunderfelt 2011, 92.)

Nuoruuden ikävaiheen alkamisen ja määrittämisen selkeä merkki on murrosiän alkaminen ja kehon biologinen kehittyminen. Kehon fyysiset muutokset muuttavat lapsen suhdetta ympäristöön sekä omaan itseensä. Nuoruuden ikävaiheessa ihmisen ajattelumuodot kehittyvät myös, ja nuori alkaa ajatella aikuisen tavoin loogisesti ja abstraktisesti. Nuoruuden ikävaihetta määrittävät myös kehitystä ohjaavat psykologiset, sosiaaliset ja yhteiskunnalliset tekijät. Nuori kokee erilaisia roolimutoksia. Hän irtautuu lapsuuden perheestään, ja itsenäistyy omaan elämään, ja ottaa vastuuta päätöksistään. Nuori valmentautuu aikuiselämän rooleihin tekemällä valintoja koulutuksen, ammatin, ihmissuhteiden ja elämäntavan suhteen sekä kasvaa osaksi ympäröivää yhteiskuntaa. Lopulta saavutukset liittyen työhön, taloudelliseen itsenäisyyteen, parisuhteeseen ja perheeseen luovat pohjaa aikuisuudelle. (Nurmi 2006, 256-257.)

Nuoruuden ajanjakson alkaminen voidaan määrittää selkeästi. Nuoruuden päättyminen on kiinni yksilöstä ja tämän kehityksestä. Nuoruuden ikävaihe on pitkä ajanjakso, joka voi kestää toiselta vuosikymmeneltä kolmannelle. Suuri osa nuorista saavuttaa aikuisuuden kolmannen elinvuosikymmenen aikana. (Nurmi 2006, 257.)

Teatteritoiminnassa mukana olevat nuoret pääsevät tunnustelemaan omaa yksilöllisyyttään teatteri-ilmaisun kautta. Itsestä oppiminen ja uuden minän kokeminen mielekkään toiminnan kautta antaa nuorille mahdollisuuden kokeilla omia rooleja, ja hakea omaa paikkaa elämässä ja suhteessa muihin. Omasta itsestä oppiminen ja teatteritoiminnan kautta saadut positiiviset kokemukset auttavat nuoria kohtaamaan elämän vastakkaisuuksia ja ristiriitoja. Suurin osa Virgo -musikaalin työryhmän nuorista elävät nuoruuden varhais- tai keskivaihetta, jolloin kehityksessä korostuu ystävyys-suhteiden luominen sekä oman identiteetin rakentaminen. Harrastuksensa kautta nuoret saavat uudenlaisia minäkokemuksia ja pääsevät kokeilemaan omia rajojaan.

Vastuu omasta roolista ja toiminta isossa ryhmässä valmentaa nuoria tulevaisuuden haasteita varten.

3.2 Nuoruuden kehitystehtävät

Nuoruuden ikävaihetta voidaan määritellä nuoruuteen kuuluvien kehitystehtävien kautta. Kehitystehtävillä tarkoitetaan ihmisen kehitykseen liittyviä vaiheita, jotka yksilö kokee ja käy läpi kehittyessään ja kasvaessaan. Erik H. Erikson sekä Robert J. Havighurst ovat kumpikin esitelleet ja kuvanneet nuoruuden ajan kehitystehtäviä. Nuoruuden ikävaiheeseen kuuluvat kehitystehtävät liittyvät ihmisen kasvuun kohti aikuisuutta. Dunderfeltin mukaan kehitystehtävät ovat haasteita, joiden kohtaaminen ja joista selviytyminen mahdollistavat yksilön kehittymisen ja siirtymisen seuraavaan elämänvaiheeseen (Dunderfelt 2011, 85).

Havighurstin (1981) mukaan eri ikäkausiin liittyvät kehitystehtävät koostuvat erilaisista normatiivista odotuksista, jotka liittyvät tiettyyn elämänvaiheeseen, eli tietyt asiat kuuluvat tapahtuvan tiettyssä vaiheessa elämää. (Nurmi 2006, 258-259.) Havighurst (1981) on esittänyt kahdeksan selkeää nuoruudenajan kehitystehtävää:

- Saavuttaa uusi ja kypsempi suhde molempiin sukupuoliin ja molempia sukupuolia edustaviin ikätovereihin
- Sukupuoliroolin omaksuminen, eli löytää itselleen maskuliinen tai feminiininen rooli
- Hyväksyä oma fyysinen olemus, ja oppia käyttämään ruumistaan tarkoituksen mukaisesti
- Saavuttaa tunne-elämässä itsenäisyys vanhempiin ja muihin aikuisiin nähden
- Valmistautua avioliittoon ja perhe-elämään
- Ottaa vastuu taloudellisista seikoista ja valmistautua työelämään
- Kehittää maailmankatsomus, arvomaailma ja moraali, joiden mukaan voi ohjata elämäänsä
- Pyrkii ja päästä sosiaalisesti vastuulliseen käyttäytymiseen (Dunderfelt 2011, 85; Nurmi 2006, 259.)

Erik H. Erikson (1985) jakaa ihmisen kehityksen kahdeksaan eri vaiheeseen psykososiaalisessa kehitysteoriassaan. Nuoruuden ikävaiheeseen liittyviä vaiheita on kolme: kouluikä, nuoruus ja varhainen aikuisuus. Teorian mukaan ihminen kohtaa kehittyessään ja kasvaessaan erilaisia kehityshaasteita ja tehtäviä. Nämä tehtävät ja haasteet kuvataan vastakkaisina pareina, esimerkiksi identiteetti - roolihajaannus. Vastaparit eivät sulje toisiaan pois, vaan yksilö kokee kehitystehtävän aikana niin positiivisia kuin negatiivisiakin kokemuksia. Kohdatessaan haasteita ja tehtäviä ihminen käy läpi erilaisia konflikteja, jotka synnyttävät yksilössä uusia kykyjä ja valmiuksia. Konfliktien kautta yksilö luo itsensä. Yksilö kulkee kehitysvaiheen läpi saaden positiivisia ja negatiivisia kokemuksia, ja lopulta saavuttaa uuden sisäisen voiman. Saavutettava voima on uudenlainen kyky, jota yksilö hyödyntää tulevaisuudessa ja kohdatessaan seuraavia kehityshaasteita. Voima kuvataan myös vastapareina, esimerkiksi uskollisuus – syrjäytyminen. Voiman vastaparit eivät myöskään sulje toisiaan pois. Seuraava kehityshaaste rakennetaan edellisten perustalle, ja käydään läpi niillä taidoilla ja kyvyillä joita on saavutettu. (Dunderfelt 2011, 234-237.)

Kouluiässä Eriksonin (1985) teorian mukaan tärkeintä ovat koulu, ystävät ja harrastukset. Kouluiän kehitystehtävänä on ahkeruus, pysyvyys vs. alemmuuden tunne. Saavutettava voima on osaavuus, jonka vastakohtana on tylsistyminen. Lapsella on tässä iässä paljon energiaa ja luovuutta. Hänen tulisi saada rakentavaa palautetta tekemistään ja osaamisistaan. Palautteen myötä lapselle kehittyy perussuhtautuminen työhön. (Dunderfelt 2011, 237.)

Nuoruuden kehitystehtävä on identiteetti vs. roolihajaannus, ja voima on uskollisuus. Uskollisuuden vastakohtana on syrjäyttäminen. Nuoruuden aikana etsitään omaa itseään kokeilemalla erilaisia rooleja. Oman identiteetin löytäminen ei ole yksinkertaista, vaan roolihajaannusta ja epävarmuutta itsestä tapahtuu. Kehitystehtävän kautta on mahdollista löytää oma minä. Haasteena on säilyttää läheiset suhteet konflikteista huolimatta. (Dunderfelt 2011, 237.)

Nuoruuden jälkeinen kehitysvaihe Eriksonin (1985) teorian mukaan on varhainen aikuisuus. Tämän vaiheen kehitystehtävä on läheisyys, solidaarisuus vs. eristäytyminen. Perusvoima on rakkaus, jonka vastakohtana on poissulkeminen. Varhaisen aikuisuuden vaiheen aikana nuori aikuinen lähtee etsimään omaa paikkaansa, tehtä-

väänsä ja ihmissuhteitaan. Läheisyys ja rakkaus tarkoittavat myös yhteenkuuluvuutta ja solidaarisuutta ihmisten, aatteiden ja ryhmien kesken. Eristäytyneisyyden tunne taas koetaan, jos omaa itseään tai ominaisuuksia ei hyväksytä. Jos eristäytymisen tunne korostuu, on aikaisemmissa kehitysvaiheissa tapahtunut jotain negatiivista, joka vaikuttaa aina tulevaan. (Dunderfelt 2011, 236.)

Nuoruus on muutoksen ja kehityksen aikaa. Nuori etsii omaa paikkaansa ja tutustuu itseensä sekä maailmaansa uusista näkökulmista. Hän hakee omaa rooliaan, kokee fyysisiä muutoksia, kasvaa osaksi omaa yhteisöään, tulee itsenäiseksi ja lopulta muodostaa uuden käsityksen itsestään ja omasta paikastaan tässä maailmassa. Nuoruuden ajanjaksoon liittyvät kehitystehtävä kuvaavat nuoruuden aikaa ja ihmisen kehitystä ennen aikuisuutta.

Teatteritoiminta tukee nuoria käymään läpi kehityshaasteita. Teatteri tarjoaa nuorille monipuolisen harrastuksen, jossa tavata ystäviä ja luoda uusia ihmissuhteita. Nuoret pääset käyttämään luovuuttaan ja purkamaan energiaa turvallisessa ympäristössä. He saavat palautetta toisiltaan, ohjaajalta sekä teatterinväen ulkopuolelta mm. katsojilta ja lehdistöltä. Harrastuksen kautta nuoret kokeilevat omia roolejaan, ja kokemusten kautta tutustuvat itseensä, ja rakentavat omaa identiteettiä. Yhteisöllisten kokemusten kautta he tuntevat yhteenkuuluvuuden tunnetta teatteriyhteisöön.

4 TAIDE- JA KULTTUURITOIMINTA NUORISOTYÖSSÄ

Teatteri on yksi taide- ja kulttuuritoiminnan menetelmä ja toimintamuoto. Taide- ja kulttuuritoiminta on myös yksi yhteisöpedagogin tärkeä työkenttä. Nuorten kanssa työskennellessä tämä kaikki nivoutuu kulttuuriseen nuorisotyöhön. J+J Teatteri tekee kulttuurista nuorisotyötä tuottamalla ja ylläpitämällä lasten- ja nuortenteatteriryhmiä. Haluan avata taide- ja kulttuuritoiminnan sekä kulttuurisen nuorisotyön käsitteitä selvittämään, miten ne näkyvät nuorisotyössä ja mitä ne tarkoittavat. Taide- ja kulttuuritoiminta avaavat laajoja mahdollisuuksia toteuttaa nuorten kanssa tehtävää työtä. Teatteri on monipuolinen harrastus ja toiminta ympäristö, joka myös kokoaa taiteen ja kulttuurin eri toimintamuotoja sisälleen. Teatteri antaa taide- ja kulttuuritoiminnalle

sekä nuorisotyölle laajan kentän toimia. Sille samalle kentälle mahtuu iso joukko erilaisia ihmisiä, menetelmiä, toimintatapoja sekä tavoitteita.

Siivonen, Kotilainen ja Suoninen määrittävät laajasti taide- ja kulttuuritoiminnan merkitystä nuorten elämässä Myrsky -hankkeen raportissa Iloa ja voimaa elämään. Taide- ja kulttuuritoiminta lisää nuorten hyvinvointia, yhteisöllisyyttä sekä osallisuutta. Yhdessä tekemisellä ja itseään toteuttamalla saadaan onnistumisen kokemuksia, uusia elämyksiä sekä iloa. Toiminnalla lisätään nuorten sosiaalista pääomaa, ja nuoret saavat positiivisia kokemuksia uuden oppimisesta, itseilmaisusta, uuden luomisesta sekä uusien kavereiden tapaamisesta. Taide ja kulttuuri nähdään jopa lasten ja nuorten elämän määrittäjänä ja hyvän elämän edistäjänä, joiden kautta rakennetaan omaa identiteettiä nopeasti muuttuvassa ympäristössä. (Siivonen, Kotilainen & Suoninen 2011, 134.)

Taiteen tekemisen vahvistava voima lisää nuorten tyytyväisyyttä, ilmaisun rohkeutta, ilmaisutaitoja, ongelmien jäsentämisen taitoja, yhteisöllisiä taitoja ja ystäviä. Nuorten kyky ilmaista itseään ja omia mielipiteitään lisääntyy. Nuoret oppivat toteuttamaan itseään, ja tätä kautta luomaan yhteisöllisiä suhteita. Yhteisöllisten suhteiden merkitys on suuri, kun nuori oppii toimimaan toisten kanssa yhdessä. Nuoren toimijuus saa tällöin tukea muilta nuorilta ja aikuisilta. Nuorten osallisuus yhteisössä on tärkeää, ja yhteisöllisyyden ja osallisuuden kokemus vahvistaa nuoren osallisuutta myös hänen lähiyhteisössä sekä yhteiskunnassa. Taide- ja kulttuuritoiminnan kokemustensa kautta nuori oppii taitoja, joita hän pystyy hyödyntämään myös muussa elämässään aktiivisena ja omaehtoisena toimijana. (Siivonen ym. 2011, 135-136.)

Taiteellinen toiminta vaikuttaa hyvinvointiin itsensä toteuttamisen sekä yhteisöllisten suhteiden kautta. Taide- ja kulttuuritoimintaan osallistujalle on siis tärkeämpää yhteisöllisyyden ja yhteisen toimimisen kokemus, kuin itse taiteen ja taiteellisen toiminnan kokeminen. Yhteisöön kuuluminen ja tärkeä sosiaalinen verkosto antaa osallistujilleen elinvoimaa. (Siivonen ym. 2011, 133-135.)

Inkeri Sava on käsitellyt kirjassaan *Katsomme – Näemmekö? taidekasvatusta*. Taidekasvatus lisää ihmisten henkistä pääomaa ja oman elämän merkitystä. Taidekasvatuksella tavoitellaan aistillista herkkyyttä, taiteen kautta tehtyjä tulkintoja maailmas-

ta sekä taidollista kilpaa itsensä kanssa. Taiteellinen toiminta on yksilöllisen toiminnan lisäksi yhteisöllistä toimintaa, jossa yksilö vaikuttaa muihin ja muut yksilöön. Yhteisellä toiminnalla ja omien ajatusten ja kokemusten ilmaisemisella toisille voidaan rakentaa syvää ymmärrystä maailmasta. Taidekasvatuksen kautta yksilö saa äänensä kuuluviin ja toimintansa näkyviin. Jokainen saa ilmaista itsensä omalla tavallaan, eikä odoteta, että yksilö olisi toisenlainen. (Sava 2007, 192-193.)

Marjatta Bardy käsittelee taidetta ja taidekasvatusta artikkelissaan Taiteen paluu arkeen. Taiteen kautta ihminen voi havainnoilla ja kokemuksilla kuvata ja nimetä maailmaa. Taide saa ihmiset aistimaan, tuntemaan ja ajattelemaan uusin keinoin. Ihminen voi taiteen kautta löytää uusia tapoja peilata, tulkita, luoda, tuntea ja havaita tätä maailmaa ja sen merkityksiä. Taide antaa mahdollisuuden liittää yhteen älyn ja tunteet, tiedot ja taidot sekä havainnot ja kokemukset. Taidetoiminta antaa luvan ylittää elämän eri osa-alueiden väliset rajat. (Bardy 2007, 21-22.) Taidekasvatus opettaa yksilöä käsittämään, käsittelemään ja sietämään elämän avoimia ja ristiriitaisia tilanteita (Sederholm 2007, 143).

Taide- ja kulttuuritoiminnassa on oleellista osallistujien yhteinen toiminta. Osallistujat kokoontuvat yhteen, kommunikoivat ja toimivat yhdessä. Tätä kautta heidän väliinsä syntyy maailma, jota rakennetaan yhdessä. Osallistujien myönteinen ja kunnioittava suhde toisiinsa on edellytys toiminnalle. Taidelähtöisissä hankkeissa korostetaan usein ilmaisutaidon lisäksi toisen kuulemista ja vuorovaikutustaitoja. Näihin keskittymällä päästää dialogiin toisten kanssa. Tässä dialogissa ei arvioida tuloksia oikeina tai väärinä vastauksina. (Bardy 2007, 25-26.)

Kulttuurinen nuorisotyö keskittyy edistämään nuorten hyvinvointia taide- ja kulttuuritoiminnan keinoin. Nuorta kannustetaan itseilmaisuun ja luovuuteen. Kulttuurisen nuorisotyötoiminnan kautta nuori saa työkaluja, jotka tukevat nuoren kasvua ja identiteettityötä. Nuori pääsee kokeilemaan erilaisia rooleja ja toimintoja taiteen ja kulttuurin parissa. Kulttuurisen nuorisotyön toimintoja ovat mm. kädentaidot, liikunta, musiikki, tanssi, valokuvaus, kuvataide, teatteri sekä kirjoittaminen. (Jyväskylän kaupunki 2012.)

Kulttuurisen nuorisotyön tavoitteena on tuottaa nuorille kokemuksia, voimaannuttaa ja tukea kansalaiseksi kasvamista, ja mahdollistaa yhteiskunnallista toimintaa. Päämääränä on myös kehittää nuorisotyötä ja sen sisältöjä. Kulttuurinen nuorisotyö lisää nuorten osallistumista, edistää oppimista ja tukee yhteisöllistä toimintaa moniarvoisessa ympäristössä. Kulttuurisen nuorisotyön parissa nuorten sosiaaliset taidot kehittyvät, ja he saavat kokemuksia näkyväksi tulemistä sekä hyväksynnästä omina itsenään ilman suoritusta. Luova ympäristö tukee nuoren minäkuvan muutosta ja minäpysyvyyden kokemusta samalla kun nuori kehittää itseään. (Nuorisoasiankeskus 2012.)

5 OPINNÄYTETYÖN TOTEUTUS

Tässä luvussa olen kuvannut opinnäytetyöni toteutusta. Opinnäytetyöni on laadullinen tutkimus, jonka tutkimusotteena on aineistolähtöinen analyysi. Opinnäytetyön aineistoksi keräsin vapaamuotoiset kirjoitelmat harrastajateatterinuurilta. Aineiston analyysissä olen teemoitellut sekä tyypitellyt aineistoa, ja tätä kautta pyrkinyt löytämään vastauksia tutkimuskysymyksiini. Toteutuksessa olen myös tuonut esille opinnäytetyöni hyödynnettävyyttä ja merkitystä sekä arvioinut tutkimukseni luotettavuutta ja eettisyyttä.

5.1 Opinnäytetyön suunnittelu

Minulle oli jo ennen opinnäytetyön aloittamista selvinnyt, että haluan tehdä opinnäytetyöstäni laadullisen tutkimuksen. Olen aina ollut kiinnostunut taiteesta ja kulttuurista. Koska taide ja kulttuuri ovat osa-alueita, joita olen sisällyttänyt myös opintoihini, oli luonnollista lähteä suunnittelemaan laadullista tutkimusta, joka liittyy nuorten taide- ja kulttuuritoimintaan.

Haluan opinnäytetyölläni tuoda esiin taide- ja kulttuurikasvatukseen pohjautuvan nuorisotyön ja harrastajateatteritoiminnan vahvuuksia ja niitä merkityksiä, joita nuoret itse pitävät tärkeinä. Nuorten kokemukset ja mielipiteet huomioiden päästään kiinni juuri

siihen ytimeen, josta laadukas kehittämistyö alkaa. On tärkeää, että teatteritoiminta sekä muu taide- ja kulttuuripohjainen nuorisotyö pystyvät myös tulevaisuudessa vastaamaan niihin haasteisiin, mitä nuorisotyönkentällä on.

J+J Teatterissa minut otettiin hyvin vastaan. Olin valmistellut alustavan suunnitelman opinnäytetyöni aiheesta. Alustavassa suunnitelmassa tarkoitukseni oli tutkia nuorten osallisuuden kokemuksia teatteriharrastuksen parissa. Opinnäytetyöni suuntaviivoja ohjasivat keskustelut opinnäytetyöohjaajani sekä J+J Teatterin edustajan kanssa. Lopullisessa opinnäytetyösuunnitelmastani opinnäytetyön tarkoituksena on tutkia nuorten teatteriharrastuskokemuksia, niiden merkitystä ja vaikutuksia.

Koska osa tutkimukseni kohderyhmän nuorista on alaikäisiä, tutkimukseen pyydettiin lupa, sekä tiedotettiin opinnäytetyöstäni Virgo -musikaalin sitoumuslomakkeessa (Liite 1). Opinnäytetyöni edetessä ja suunnitelman muovautuessa koin, että on tarpeellista lähettää nuorille ja heidän vanhemmilleen päivitetty tiedote (Liite 2) opinnäytetyöni aineiston keruusta. Tiedotteessa kävi ilmi tutkimuksen ajankohta, menetelmä ja tarkoitus.

Opinnäytetyössäni halusin lähteä selvittämään millaisia kokemuksia nuoret saavat teatteriharrastuksestaan. Laadullisen tutkimuksen kautta koin pääseväni keräämään aineistoa, joka syventyy nuorten henkilökohtaisiin ja yksilöllisiin kokemuksiin harrastuksestaan. Tutkimukseni kohderyhmä, nuorisomusikaalin työryhmä, oli myös kooltaan sopiva laadulliseen tutkimukseen.

Opinnäytetyöni tutkimuskysymyksiksi muotoutuivat lopulta:

1. Millaisia kokemuksia nuoret saavat teatteriharrastuksestaan?
2. Mitä teatteriharrastus nuorille merkitsee?
3. Miten teatteri harrastuksena tukee nuorten kasvua ja kehitystä?

Tutkimuskysymyksieni kautta lähdin työstämään opinnäytetyötäni nuorten teatterikokemuksista ja niiden merkityksistä ja vaikutuksista. Keräsin aineistoksi kirjoitelmat nuorilta teatterilaisilta. Kirjoitelmissa he kertovat teatterikokemuksistaan. Vastauksia tutkimuskysymykseeni hain analysoimalla keräämääni aineistoa. Analyysissä pilkoin,

pohdin ja tutkin aineistoani koodauksen, teemoittelun, teemakortiston ja tyypittelyn avulla sekä vertasin aineistosta löytyneitä asioita teoriataustaan.

5.2 Opinnäytetyön hyödynnettävyys ja merkitys

Opinnäytetyöni antaa tilaajaorganisaatiolleni, J+J Teatterille, näkökulmia yhdistyksen toiminnan kehittämiseen ja ylläpitämiseen, erityisesti nuortentoiminnan kehittämiseen ja ylläpitämiseen. Tutkimukseni tulokset todentavat J+J Teatterin toiminnan arvokkuutta ja tärkeyttä. Nuoret osoittavat teatteritoiminnan olevan tärkeää heille sitoutumalla toimintaan. Nuorten sitoutuneisuus vastuuttaa yhdistyksen toimijoita vastaisuudessaakin toimimaan eettisesti oikein, ja pitämään yhdistyksen toiminnalliset ja taiteelliset tavoitteet korkealla. Peilaamalla yhdistyksen toimintaa ja tavoitteita opinnäytetyöni tuloksiin, J+J Teatteri pystyy arvioimaan toimintansa laatua ja tavoitteiden toteutumista syvällisesti ja laajasti.

J+J Teatterin toimintaa ei ole dokumentoitu kirjallisesti, yhdistyksen kokouspöytäkirjoja lukuun ottamatta. Opinnäytetyöni tulokset tuovat esiin teatteritoiminnan tärkeyttä nuorille, sekä nuorten aktiivisuutta yhdistyksen toiminnassa. J+J Teatteri hakee vuosittain Jämsän kaupungilta toiminta-avustusta, sekä muita apurahoja yhdistyksen toiminnan ylläpitämiseen ja kehittämiseen. Toiminta-avustuksen ja muiden apurahojen avulla J+J Teatteri pystyy tarjoamaan jäsenilleen laadukasta teatteritoimintaa ja hyödyntämään esimerkiksi ammattilaisia toiminnassaan. Opinnäytetyöni tuloksilla J+J Teatteri voi hakemuksissa todentaa teatteritoiminnan merkitystä, hyödyllisyyttä ja tärkeyttä paikallisille harrastajille.

J+J Teatteri on aloittanut yhteistyön Työvalmennussäätiö Avituksen kanssa. J+J Teatteri on toteuttamassa Avituksen kanssa nuorten luovaa pajaa, johon J+J Teatteri toteuttaa pajatoimintaa teatteri-ilmaisunkeinoin. Opinnäytetyöni tulokset osoittavat teatteritoiminnan tukevan nuorten kasvua ja kehitystä. J+J Teatteri voi tulevaisuudessa olla suunnittelemassa, tuottamassa ja toteuttamassa erilaisia nuoria tukevia palveluita ja projekteja Jämsän alueella. Tutkimukseni tulokset osoittavat, että J+J Teatteri pystyy tarjoamaan laadukasta nuoria tukevaa toimintaa. Teatterin toimintamuodot eivät ulotu pelkästään teatterilavalla esiintymiseen ja ilmaisuun, vaan ne ylet-

tävät myös esimerkiksi lavasterakennukseen, teatteritekniikkaan ja puvustukseen. Teatteritoiminnan laaja toimintakenttä tarjoaa melkeinpä rajattomia mahdollisuuksia toteuttaa erilaisia taiteen ja kulttuurin keinoin toteutettuja palveluja nuorille. J+J Teatterilla on ollut myös kiinnostusta suunnitella ja toteuttaa hanketoimintaa, jonka kohderyhmänä olisivat nuoret. Opinnäytetyöni antaa myös hyvän pohjan hankesuunnittelulle.

J+J Teatteri pystyy hyödyntämään tutkimuksen tuloksia myös yhdistyksen markkinoinnissa. Yhdistyksen toiminnan ylläpitäminen ja jatkuminen vaatii jäsenten aktivoimista toimintaan ja uusia jäseniä. Tutkimuksen tulokset kertovat paljon J+J Teatterin toiminnan hengestä. Markkinoidessa yhdistyksen toimintaa voidaan rehellisesti kertoa, mitä J+J Teatteri pystyy tarjoamaan niin toiminnallisesti kuin kokemuksellisesti. Nuorten kokemukset harrastuksestaan ovat positiivisia ja voimauttavia. Tätä huomiota on hyvä käyttää yhdistyksen toiminnan markkinoinnissa.

Opinnäytetyössäni tutkin nuorten teatteriharrastuskokemuksia. J+J Teatteri tarjoaa toimintaa kuitenkin kaikenikäisille harrastajille. Tutkimukseni on hyvä pohja myös jatkotutkimuksille. Mielenkiintoista olisikin tietää esimerkiksi aikuisten kokemuksia harrastuksestaan ja päästä vertaamaan niitä nuorten kokemuksiin. J+J Teatterilla on aineksia kehittyä paikallisena yhdistyksenä ja tarjota laadukasta harrastustoimintaa. Opinnäytetyöni tuo esille teatteriharrastuksen positiivisista vaikutuksista ja toivon, että tutkimukseni tuloksia pystytään hyödyntämään mahdollisimman laajasti J+J Teatterin toiminnassa.

5.3 Laadullinen tutkimus

Laadullisen tutkimuksen lähtökohtana on todellisen elämän kuvaaminen ja tutkimus kohdetta pyritään kuvaamaan kokonaisvaltaisesti. Tarkoituksena on löytää ja paljastaa tosiasioita todellisista tilanteista. Tutkimuksen kohderyhmä valitaan tutkimuksen mukaisesti ja tutkimuksen tapauksia käsitellään ainutlaatuisina. Laadullisessa tutkimuksessa aineistoa tarkastellaan monitahoisesti sekä yksityiskohtaisesti, jolloin aineisto kertoo, mikä on tärkeää. Tutkimuksesta valmisteltu tutkimussuunnitelma muotoutuu ja muuttuu tutkimuksen edetessä, ja tutkimusta tehdään joustavasti. (Hirs-

järvi, Remes & Sajavaara 1997, 152-155.) Omaan tutkimukseeni löysin sopivan kohderyhmän J+J Teatterin nuorisomusikaali Virgon työryhmästä. Keräsin nuorilta tutkimukseni aineistoksi vapaamuotoiset kirjoitelmat, joiden aiheena olivat heidän omat teatterikokemukset. Aineistoani pyrin tarkastelemaan mahdollisimman tarkasti, ja tuomaan esille nuorille tärkeitä kokemuksia.

Usein laadullisessa tutkimuksessa suositaan ihmistä tutkimuskohteena, jolta tieto kerätään. Aineiston keruussa käytetään metodeja, joissa tutkittavien henkilöiden ääni pääsee esille, eli halutaan tuoda esille tutkittavien henkilöiden näkökulma suhteessa tutkimuksen aiheeseen. Laadullisen tutkimuksen metodeja ovat muun muassa teemahaastattelu, osallistuva havainnointi, ryhmähaastattelut sekä erilaisten dokumenttien ja tekstien analyysit. Laadullisen tutkimuksen tutkimusotteita eli tutkimustyyppejä ovat muun muassa tapaustutkimus, toimintatutkimus, elämäkertatutkimus, keskusteluanalyysi sekä ankkuroituteoria eli aineistolähtöinen analyysi. Tutkimustyyppi valitaan sen mukaan mitä tutkitaan. (Hirsjärvi ym. 1997, 155, 180.) Tutkimukseni tutkimustyyppi on aineistolähtöinen analyysi. En halunnut asettaa ennako-olettamuksia nuorten henkilökohtaisille kokemuksille teatteriharrastuksesta, vaan tarkoituksena oli antaa aineiston kertoa avoimesti nuorten kokemuksista ja harrastuksen merkityksistä.

Laadullisessa tutkimuksessa tutkija tekee tutkimustaan omien arvolähtökohtien näkökulmasta, eli tulkitsee aineistoa valitsemastaan näkökulmasta sillä ymmärryksellä mikä hänellä on. Laadullisessa tutkimuksessa tutkijan on siksi vaikeaa päästä täysin objektiiviseen näkökulmaan tutkimuksessaan. Tutkimuksen tulokset ovat ehdollisia selityksiä johonkin aikaan ja paikkaan rajoittuen. (Hirsjärvi ym. 1997, 151-152.) Valitsin tutkimukseni aiheeksi nuorten teatterikokemukset, koska olen itse ollut teatteri-toiminnassa monta vuotta mukana, ja aihe on minulle tärkeä. Tuntemukseni harrastajateatteri-toiminnasta on laaja ja ymmärrän, mitä toiminta on ja miltä se tuntuu. Olen pyrkinyt olemaan mahdollisimman objektiivinen ja tuomaan esille tutkimuksen kohderyhmän kokemuksia mahdollisimman aidosti.

5.4 Tutkimuksen aineisto ja tutkimuskohde

Tiedonkeruumenetelmäksi opinnäytetyöhön valikoitui kirjoitelma. Innostin J+J Teatterin Virgo -musikaalin työryhmän nuoria (12–23-vuotiaita) kirjoittamaan heidän omista teatterikokemuksistaan kirjoitelman. Olin valmistellut heille kirjoitelman kirjoittamisen tueksi ja helpottamiseksi ohjeistuksen (Liite 3), jossa oli myös lista apukysymyksiä. Ohjeistusta tehdessä pohdin, voivatko apukysymykset olla hyödyksi vai haitaksi; tukeutuisivatko nuoret liikaa apukysymyksiin, eivätkä lähtisi pohtimaan kokemuksiaan syvällisemmin, vai jäisikö kirjoitelmat hyvinkin lyhyiksi ilman apukysymyksiä. Päädyin kysymyksiin, jotta nuorten oli helpompi päästä kirjoittamisen makuun, mutta ne eivät kuitenkaan rajanneet kirjoittamista vain tiettyihin teemoihin.

Halusin aineiston, jossa oli nuorten aitoja ja todellisia kokemuksia sekä yksilöllisiä vastauksia. Aineistonkeruutilaisuudessa korostin nuorille, että tärkeää on että he kirjoittavat juuri niistä kokemuksista mitä heillä on, heille mieleenpainuvista asioista ja tärkeistä hetkistä. Aineistonkeruumenetelmänä vapaamuotoinen kirjoitelma sopii nuorille, koska se ei rajaa ja ohjaa liikaa. Tarkoitus ei ollut saada nippua kirjoitelmia, joissa on pilkut paikoillaan ja kappalejaot kohdallaan. Tarkoitus oli saada nuorten itsensä näköinen aineisto. Jokaisella tutkimukseen osallistujalla oli mahdollisuus kirjoittaa juuri sellainen teksti kuin itsestä tuntui. Tässä tavoitteessa myös onnistuin. Nuorten tekstit tuntuivat aidoilta tarinoilta. Kirjoitelmissa oli kerrottu kokemuksista hyvin henkilökohtaisella tasolla, jokaisen nuoren kirjoitelma oli omanlainen ja mukaan oli uskallettu kertoa myös negatiivisia asioita.

Laadullisessa tutkimuksessa voidaan tiedonkeruumenetelminä käyttää erilaisia dokumentteja, jotka ovat tutkimukseen osallistuvien henkilöiden itsensä tuottamia kertomuksia tarinoita ja muisteluja. Tutkimuksen lähestymistapa on tällöin elämänkerrallinen. Aineistona voidaan käyttää esimerkiksi omaelämäkertoja, päiväkirjoja, kirjeitä, muistelmia tai virallisia dokumentteja. Elämänkerroissa tutkittavat voivat itse päättää mistä asioista haluavat kertoa, mitkä asiat ovat olleet tärkeitä ja mitä he ovat kokeneet. Tutkimuksessa voidaan pyytää tutkittavia muistelemaa joitakin tiettyjä tapahtumia ja kertomaan niistä esimerkiksi haastattelussa tai kirjallisesti. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2008, 212-215.) Vaikka en suoranaisesti löytänyt kirjoitelmista mainintaa tutkimuksen tiedonkeruumenetelmänä, lukeutuvat kirjoitelmat mielestäni edellä mai-

nitsemiini elämänkerrallisiin tarinoihin ja muistelmiin. Kirjoitelmien sisältöä ei ollut rajattu muuten kuin aiheen puitteissa, ja suoranaista ohjeistusta kirjoitelmille ei ollut. Apuna olleet kysymykset ohjasivat nuorten kirjoituksia, mutta aineistokeruutilaisuudessa kerroin, että kysymykset ovat vain avuksi, jos aiheesta kirjoittaminen tuntuu hankalalta.

Kirjoitelmien työstäminen tapahtui Jämsänkosken teatteritalolla kevään 2012 harjoituskauden päätteeksi. Ajankohtana kevään harjoituskauden loppu oli hyvä, koska ryhmä oli ehtinyt tutustua toisiinsa, ja uudetkin harrastajat olivat saaneet kokemuksia teatteritoiminnasta. Kirjoitelmia palautui minulle 17 kappaletta. Kirjoitelmiin nuorten tuli merkitä taustatiedoiksi heidän ikä, sukupuoli sekä se kuinka pitkään/paljon he ovat harrastaneet teatteria. Kirjoitelmat kerättiin nimettöminä, jotta tutkittavien anonymiteetti säilyy. Tutkimukseni tuloksissa en myöskään erittele vastaajien ikää tai sukupuolta, koska tutkimusjoukkoni oli pieni, 17 vastaajaa.

Kirjoitelma oli sopiva aineistonkeruumenetelmä tutkimukseeni. Kirjoitelman kautta halusin saada kerättyä nuorilta totuudenmukaista ja syvällistä tietoa heidän henkilökohtaisista kokemuksistaan. Kirjoitelman kautta jokainen sai kertoa kokemuksistaan omalla tavalla, eikä tarvinnut jännittää toisten läsnäoloa tutkimustilanteessa. Osa kirjoitelmista piti sisällään hyvinkin syvällistä pohdintaa ja merkityksellisiä kokemuksia. Pituudeltaan kirjoitelmat olivat käsinkirjoitettuna konsepteille puolesta sivusta kolmeen sivua.

5.5 Aineiston analyysi

Aineiston analyysiin lähdin lukemalla aineistoani läpi ja tutustumalla siihen perin pohjin. Aineistoanalyysimenetelmiksi valitsin teemoittelun, tyypittely sekä koodauksen, joiden avulla pyrin löytämään vastauksia tutkimuskysymyksiini jäsentämällä ja ryhmittelemällä aineistoa. Tutkimukseni tutkimustyyppinä on aineistolähtöinen analyysi.

5.5.1 Aineistolähtöinen analyysi

Opinnäytetyössäni tutkimusotteena on aineistolähtöinen analyysi. Tarkoitukseni oli selvittää nuorten omia kokemuksia harrastuksestaan. Koska en halunnut tehdä ennako-oletuksia nuorten kokemuksista, valitsin tutkimustyypiksi aineistolähtöisen analyysin.

Aineistolähtöisessä analyysissä ei ole ennako-olettamuksia, ja liikkeelle lähdetään ilman teoreettista pohjaa. Teoria on tarkoitus rakentaa aineiston pohjalta. (Eskola & Suoranta 2008, 19.) Teoriaa rakentaessa ja aineistoa tulkittaessa aineistoa koodataan ja luokitellaan järjestelmällisesti. Aineistolähtöisen analyysin avulla voidaan selvittää tutkittavan aiheen, ja ilmiön perustaa sekä muodostaa uutta teoriaa aiheesta. (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2012.)

5.5.2 Teemoittelu, teemakortisto sekä aineiston koodaus

Teemoittelun tarkoituksena on jäsentää aineistoa ja valaista tutkimusongelmaa. Aineistosta etsitään yleistyksiä, joiden kautta aineistoa voidaan tulkita. Teemoittelun ensimmäinen jäsenitys ei kuitenkaan yleensä ole tutkimuksen viimeisin runko, vaan jäsenitystä jatketaan, jotta tutkimukselle syntyy kunnollinen runko raportointia ja analyysia varten. On tarkoituksenmukaista, että laadullisessa analyysissä aineiston jäsentäminen ja tulkinta sisältää useita vaiheita. Aineiston tunteminen hyvin edesauttaa teemojen löytymistä ja analyysin etenemistä. Analyysissä vertaillaan teemojen esiintymistä ja ilmenemistä aineistossa. (Eskola & Suoranta 2008, 150-151, 174.)

Teemoista voidaan jäsentää omia teemakortteja. Teemakortiston tarkoituksena on koota aineistosta nousevia asioita teemoittain. Teemakortteihin pilkottua aineistoa tutkija voi jatkossa hyödyntää analysoidessaan aineiston sisältöä syvemmin. Kortistoa rakennetaan tarina kerrallaan, tutkimuksessani kirjoitelma kerrallaan. Aineistosta etsitään ensin teemat, jotka toistuvat. Seuraavaksi aineistoon merkitään eli koodataan kohdat, joissa teemat toistuvat. Jokaiselle teemalle annetaan oma merkintä tapa, jolla voidaan huomioida teema aineistosta. Koodauksella on oma merkityksensä tutkimuksen analyysissä. Koodit ovat tutkijan tekstin sisään kirjoittamia muistiin-

panoja, jotka ilmaisevat tutkijan tulkintaa tekstistä. Koodien kautta nähdään mitä tutkijan mielestä aineisto käsittelee ja mistä kukin tutkimukseen osallistuva henkilö on kertonut. Koodien kautta on jatkossa helppo sekä palata aineiston niihin kohtiin, joita halutaan tarkastella että ryhmitellä aineistoa uudelleen. (Eskola & Suoranta 2008, 153-154.)

Lähdin toteuttamaan aineistoanalyysia lukemalla aineistoa läpi. Kun olin tarkastellut aineistoa ja lukenut aineiston läpi useampaan kertaan, huomasin että kirjoitelmien pohjalla näkyi runkona kirjoitelman ohjeistuksessa olleet apukysymykset. Lähdin pilkkomaan aineistoa kysymysten kautta useaan eri teemaan, ja rakensin jokaisesta kirjoitelmasta oman teemakortin koodauksen avulla. Teemakortteihin listasin teemat ja muistiinpanot teemaan liittyvistä tekstikohdista. Seuraavaksi kokosin jokaisesta teemasta oman kortin, johon olin listannut teeman ja jokaisesta kirjoitelmasta teemaa vastaavat tekstikohdat. Teemoittelun ja teemakortiston avulla pystyin selkeästi analysoimaan ja tuomaan esille kirjoitelmissa painotettuja asioita.

Kokoamiini teemakortteihin nousi aineistosta kymmenen teemaa. Koodasin nämä teemat numeroin 1-10. Teemat ovat seuraavat:

1. Miten päätynyt mukaan teatteriharrastukseen
2. Harrastaa teatteria koska
3. Opitut asiat ja taidot
4. Kaverit
5. Kiinnostavat asiat harrastuksessa
6. Parasta/hyvä/kivaa harrastuksessa
7. Teatterimuistot
8. Yhteisö ja yhteisöllisyys
9. Muuta, mitä?
10. Harrastuksen huonot puolet

Teemakorttien ja koodattujen teemoja kautta lähdin tiivistämään teemoja. Halusin löytää suurempia kokonaisuuksia, ja tuoda esille teemoja, jotka kumpuavat nuorten kirjoitelmista. Tarkoitus oli nostaa esille niitä teemakokonaisuuksia, jotka korostuvat selkeästi nuorten teatteriharrastuskokemuksissa. Näitä teemakokonaisuuksia ovat:

1. Yhteisöllisyyden merkitys
2. Itsetuntemuksen paraneminen
3. Vertaisuuden tärkeys
4. Mielekäs vapaa-aika ja teatteriharrastus

Luvussa kuusi tarkastelen esittelemäni teemoja tarkemmin.

5.5.3 Tyypittely

Tyypittelyssä aineistoa ryhmitellään tyypeiksi. Aineistosta etsitään samankaltaisuuksia, jolloin voidaan ryhmitellä samankaltaisia tarinoita. Tyypit tiivistävät aineistoa, mutta silti kuvaavat sitä laajasti ja mielenkiintoisesti. Tyypittelyä edeltää aina aineiston jäsentäminen, esimerkiksi teemoittelun avulla. (Eskola & Suoranta 2008, 181.) Tutkimukseni aineistostani löysin kolme eri harrastajatyyppeä, jotka kuvastavat nuorisomusikaali Virgon työryhmää: iloinen harrastaja, heittäytyjä sekä elämäntapateatterilainen. Luvussa kuusi olen kuvannut jokaisen tyypin ja esittänyt sitaatteja todentamaan tyyppejä.

5.6 Tutkimuksen luotettavuus ja eettisyys

Olen pyrkinyt tekemään tutkimustani luotettavasti sekä eettisesti. Ennen tutkimukseni aloittamista tutustuin laadullisen tutkimuksen luotettavuuden ja eettisyyden periaatteisiin, jotta tutkimukseni olisi mahdollisimman todenmukainen. Tutkimuksen toteutuksen erivaiheissa olen toiminut eettisesti ja kiinnittänyt huomiota tutkimukseni luotettavuuteen. Aineistoa analysoidessa tutustuin aineistoon hyvin, ja tarkastelin sitä mahdollisimman tarkasta. Tutkijana olen pyrkinyt olemaan oikeudenmukainen, objektiivinen, maltillinen sekä tunnollinen.

5.6.1 Luotettavuus

Tutkimusta tehdessäni olen kiinnittänyt huomiota tutkimuksen luotettavuuteen sekä pätevyYTEEN. Kiinnittämällä huomiota tutkimuksen luotettavuuteen, ja arvioimalla sitä pyritään välttämään tutkimuksessa syntyviä virheitä. Tutkimuksen luotettavuutta voidaan arvioida tutkimuksen reliabiliteetilla ja validiteetilla. Tutkimuksen reliabiliteetti tarkoittaa, että tehdyn tutkimuksen tulokset voidaan toistaa ja että tutkimuksessa saadut tulokset eivät ole vain sattumanvaraisia. Tutkimuksen validiteetti tarkoittaa tutkimuksen pätevyyttä. Tutkimuksen validiteettiä arvioidessa arvioidaan onko tutkimuksella pystytty tutkimaan juuri sitä mitä on haluttu tutkia. Laadullisessa tutkimuksessa tutkitaan usein yksilöllisiä ilmiöitä, jotka ovat ainutlaatuisia, joten tutkimuksen reliabiliteetin ja validiteetin todentaminen saattaa olla vaikeaa. On kuitenkin tärkeää, että luotettavuutta arvioidaan, ja laadullisessa tutkimuksessa on tärkeää, että tutkija on avoin ja tarkka kuvatessaan tutkimuksen toteutusta sekä tutkimuksensa tuloksia. (Hirsjärvi, ym. 2008, 226.)

Tutkimukseni reliabiliteettia lisää aineiston laajuus. Tutkimuksen aineistona on 17 kappaletta nuorten teatterilaisten kirjoitelmia heidän omista harrastuskokemuksistaan. Laadullisen tutkimuksen aineistona voi toimia myös esimerkiksi viisi haastateltavaa tai jopa yksi. Aineistoni avaa 17 nuoren henkilökohtaisia ajatuksia, joka on laadullisessa tutkimuksessa luotettava määrä.

Aineisto kylläntyy, kun se on tarpeeksi laaja. Tällöin aineisto ei anna enää uutta tietoa, vaikka se olisi kaksinkertainen. Kvalitatiivisen tutkimuksen aineiston riittävyys on tutkimuskohtainen. Eskola ja Suoranta ovat kuitenkin antaneet esimerkin eläytymismenetelmätarinoista, joita analysoidessa on huomattu, että yhdestä kehyskertomuksesta 15 vastausta on riittävä määrä. (Eskola & Suoranta 2008, 62.) Lukiessani aineistoa ja tehdessäni analyysiä, alkoivat samat teemat toistua nuorten teksteissä. Virgo -musikaalin työryhmään kuului yhteensä 27 nuorta ja kirjoitelmat sain kerättyä 17 nuorelta. Olisiko aineistosta tullut esille jotain uutta ja erilaista, jos työryhmään kuuluvat 10 nuorta olisivat vielä osallistuneet aineiston kirjoittamiseen? Uskon aineistoni olevan kattava, ja antavan luotettavia vastauksia.

Tutkimukseni pätevyyttä eli validiutta lisää aineistoin luonne. Nuoret kirjoittivat omista teatterikokemuksistaan. Kirjoittamiseen oli annettu ohje ja apukysymyksiä, mutta niiden tarkoituksena ei ollut rajata kirjoitelmia. Korostin tätä myös aineistonkeruutilaisuudessa. Nuoret saivat kirjoittaa juuri niistä kokemuksista, mitkä olivat heille tärkeitä. Väärinymmärryksen prosentti ohjeistuksen ymmärtämisessä on pieni, koska nuorilla oli vapaat kädet tulkinta heitä itseään ja omia kokemuksiaan. Kirjoitelmat palautettiin nimettöminä, joten nuorilla ei ollut painetta, että heidän nimensä tulisi esille. Uskon nuorten kertoneen kirjoitelmissa aitoja kokemuksia ja tunteita harrastuksestaan.

Koko tutkimusprosessin ajan olen pitänyt tutkimusaineistoni järjestyksessä. Aineisto on kirjallinen. Aineiston säilymistä takaamiseksi kopion aineistoni, jotta jokaista kirjoitelmää olisi kaksi kappaletta. Sekaannuksien ja virheiden välttämiseksi numeroin kirjoitelmat, helpottaakseni niiden tunnistamista. Olen myös koodannut aineistoa pystyäkseen analysoimaan sitä paremmin. Aineiston käsittelyssä virheitä ei tule, kun on yksi ihminen, joka tietää koodit ja merkistöt. Ristiintulkinnan mahdollisuutta ei siis ole.

Tutkimukseni luotettavuutta lisää avoin raportointi, josta tutkimukseni lukija voi tarkastella tutkimukseni vaiheita. Olen myös tutustunut taustateoriaan, joka tukee tutkimukseni aihetta sekä tuonut teoriaa tutkimustulosteni rinnalle todentamaan tutkimustulosteni pätevyyttä. Myös opintojen aikana opittu teoria ja käytännön harjoitukset laadullisesta tutkimuksesta tuovat luotettavuutta tutkimukselleni.

Opinnäytetyöni tutkimusotteena oli aineistolähtöinen analyysi, jossa ei aseteta ennako-olettamuksia vaan annetaan aineiston kertoa vapaasti tutkimuskohteesta. Aineiston analysoinnin kautta tuodaan esiin tutkimuksen tuloksia ja teoreettinen runko tutkimukselle. Tarkoituksena tutkimuksessani oli löytää nuorten kirjoitelmista vastauksia ja antaa nuorten äänen tulla kuuluviin. Tässä olen onnistunut.

Tutkimukseni luotettavuutta saattaa heikentää se, että olen itse harrastanut teatteria useita vuosia. Olenko osannut olla tarpeeksi objektiivinen analysoidessani aineistoa? Olisin itse voinut olla kirjoittamassa kirjoitelmää samalla tavalla omista teatterikokemuksistani. Toisaalta, koska ymmärrän teatterimaailmaa, pystyn myös ymmärtämään täysin, mitä nuoret tarkoittavat, kun ovat kokemuksistaan kertoneet. Pohdin myös,

että heikensikö kirjoitelmien tueksi annetut apukysymykset tutkimukseni luotettavuutta. Kirjoittivatko nuoret kirjoitelmansa apukysymysrunгон perusteella pelkästään ja jättivät pois syvällisen pohdinnan? Vai kertoivatko he apukysymyksien avulla kaiken heille oleellisen?

5.6.2 Eettisyys

Tutkimusta tehdessä tulee eteen eettisiä kysymyksiä, joihin tutkijan on vastattava, ja otettava vastuu. Tutkijan on pohdittava esimerkiksi tutkimuslupaa, aineistokeruuta, tutkimuskohdetta sekä tutkimuksen tiedottamista. Olen pohtinut oman tutkimukseni eettisyyttä. (Eskola & Suoranta 2008, 52.)

Oppinäytetyöni ja tutkimukseni tarkoituksena on tuottaa tilaajaorganisaatiolle hyödyllistä tietoa nuorista teatteriharrastajista. Tutkimukseni antaa J+J Teatterille uusi näkökulmia teatteritoiminnan kehittämiseen. Valmiin oppinäytetyöni toimitan J+J Teatterille, jotta se on vapaasti luettavissa ja tarkasteltavissa koko jäsenistön kesken. Oppinäytetyössäni kerron avoimesti tutkimukseni toteutuksen vaiheet sekä tulokset ja johtopäätökset.

Koska tutkimuksen kohderyhmästä suurin osa on alaikäisiä, tiedotettiin tutkimuksesta myös nuorten vanhemmille. Samalla pyydettiin myös tutkimuslupa. Tutkimukseni suunnitelma kuitenkin muovautui lopulliseen muotoonsa vasta tämän jälkeen, oli tarpeellista tiedottaa nuoria ja heidän vanhempia vielä uudemman kerran. Tällä tavoin pyrin pitämään tutkimukseni lähtökohdat avoimina niin nuorille, heidän vanhemmilleen sekä tilaajaorganisaatiolle.

Aineistonkeruu tapahtui nimettömästi. Tällä halusin varmistaa, että nuorten anonymiteetti säilyy. Kenenkään ei tarvitsisi pelätä, että heidän nimensä tulee esille tutkimukseni missään vaiheessa. Kirjoitelmissa pyysin nuoria kertomaan taustatietoina heidän ikänsä, sukupuolensa sekä sen miten paljon he ovat teatteria harrastaneet. Tutkimuksessani ja tutkimukseni tuloksissa en erittele vastaajien ikää tai sukupuolta, ettei nuoria pysty tunnistamaan. Tuloksissa kuitenkin viitataan siihen millä tavalla harrastuksen kesto on vaikuttanut nuorten kokemuksiin.

6 NUORTEN TEATTERIHARRASTUKSEN ULOTTUVUUKSIA

Opinnäytetyössäni halusin selvittää vastauksia seuraaviin tutkimuskysymyksiini:

1. Millaisia kokemuksia nuoret saavat teatteriharrastuksestaan?
2. Mitä teatteriharrastus nuorille merkitsee?
3. Miten teatteri harrastuksena tukee nuorten kasvua ja kehitystä?

Tutkimukseni tuloksissa käyn läpi aineistostani löytämiäni vastauksia tutkimuskysymyksiini. Vastaukset olen saanut aineistoa analysoimalla teemoitteluun, teemakortistoon, aineiston koodaamisen ja tyypittelyn kautta sekä vertaamalla ja peilaamalla saamiini tuloksia taustateoriaan. Peilaamani teoria tukee tutkimukseni tuloksia.

6.1 Nuorten kokemuksia teatteriharrastuksesta

Teemojen kautta olen hakenut vastauksia ensimmäiseen tutkimuskysymykseeni 'Millaisia kokemuksia nuoret saavat teatteriharrastuksestaan?'. Aineistosta tuli selkeästi esille neljä eri teemaa, joita nuoret olivat erityisesti korostaneet kirjoitelmissaan: yhteisöllisyys, itsetuntemus, vertaissuhteet sekä mielekäs vapaa-aika ja teatteriharrastus.

6.1.1 Yhteisöllisyys

J+J Teatterin Virgo -musikaalin työryhmän nuoret ovat harjoituksissa jatkuvasti sosiaalisessa vuorovaikutuksessa toistensa kanssa. Nuoret kokevat löytäneensä teatteriharrastuksen parista uusia tuttavuuksia, kavereita ja myös hyviä ystäviä, jotka ovat samanhenkistä porukkaa ja helposti lähestyttäviä ihmisiä, ja joiden kanssa on helppo tulla toimeen. Nuoret ymmärtävät toisia työryhmään kuuluvia nuoria. Teatterin nuoret viihtyvät ryhmässään ja luottavat ryhmään. He kokevat, että työryhmän ilmapiiri ja ryhmähenki on hyvä ja avoin. Ryhmässä jokainen saa olla oma itsensä, näyttää tunteensa ja kertoa mielipiteensä vapaasti. Nuorten yhdessä viettämät hetket ovat

hauskoja, ja nuoret kokevat kuuluvansa ryhmään arvokkaina jäseninä. Yhdessä työskenteleminen on nuorille tärkeää. Yhdessä he panostavat yhteiseen tavoitteeseen. Jokainen työryhmänjäsen tekee oman panoksensa, ja ryhmässä avun pyytäminen on sallittua ja helppoa. Jokainen saa näyttää kykyjään ja osaamistaan toisille. Nuoret kokevat olevansa osa jotain erilaista ja tärkeää. Nuoret ovat luoneet oman yhteisön, jossa heidän on hyvä ja helppo toimia. Yhteisöllisyyden kokemukset tiivistävät ryhmää entisestään.

Yhteisöllisyys syntyy, kun ihmiset luovat sosiaalisia verkostoja ryhmässä ja muodostavat yhteisön. Ihminen on sosiaalinen olento, ja sosiaalisuus perustuu kumppanuuteen, keskinäiseen kanssakäymiseen ja yhdenveroisuuteen. Toimiessaan yhdessä ihmiset integroituvat ja kasvavat yhteisöksi. Lopulta he kokevat kuuluvansa yhteen. Yhteisön jäsenillä on aina jotain yhteistä, mihin yhteisöllisyys perustuu. Yhteisöllisyys voi perustua esimerkiksi politiikkaan, tiettyyn alueeseen, talouteen, sukulaisuuteen, uskomukseen, maailmankatsomukseen, harrastukseen, intressiin, mieltymykseen tai tunteisiin. (Harju 2005, 70-74, 87.)

Nuoret kuvasivat kirjoitelmissaan edellä mainittuja yhteisöllisyyden kokemuksia. J+J Teatterin ja yleisesti teattereiden toiminnassa korostuu sosiaalisuus ja yhdessä toimiminen. J+J Teatterin toiminnassa korostetaan myös tasa-arvoisuutta. Jokainen nuori on yhdenveroinen ja tärkeä työryhmänjäsen vuorovaikutteisessa ryhmässä, jossa on yhteinen tavoite. Virgo -musikaalin työryhmän yhteisöllisyys saa perustansa ryhmän jäsenten yhteisestä harrastuksesta ja kiinnostuksesta teatteriin. Toimiessaan harrastuksensa parissa nuoret ovat muodostaneet ryhmän, joka on kasvanut yhteisöksi sosiaalisen ja vuorovaikutteisen toiminnan myötä.

Yhteisön jäsenten keskinäinen vuorovaikutus synnyttää yhteisöllisyyttä. Yhteisön jäsenet luovat yhdessä toiminnan kautta ryhmäidentiteetin. He hyväksyvät yhteisöönsä yhteisen kulttuurin ja arvot, joita jäsenet noudattavat ja ymmärtävät. Yksilö pystyy kehittämään itseään yhteisössä peilaamalla itseään toisiin, ja yksilö voi tuntea itsensä vain suhteessa toisiin yhteisön jäseniin. Myös yhteisö kehittyy yksilöiden kautta. Yhteisö ei voi kehittyä ja toimia ilman yksilöitä. (Harju 2005, 70-74.)

Harjun mukaan yhteisö luo toiminnan kautta ryhmäidentiteetin. Virgo -musikaalin työryhmän yhteisöllisyys saa perustansa harrastuksesta ja yhteisestä kiinnostuksesta. Työryhmällä on omat toimintatapansa, ja tätä kautta omanlainen kulttuuri ja arvot. Harjoitukset ovat tiettyinä aikoina, ja harjoituksiin tulee omat rutiininsa. Työryhmän jäsenet tietävät toimintatavat, ja noudattavat sekä kunnioittavat aikatauluja ja teatterin sisäisiä sääntöjä. Nuoret tietävät, että heidän omalla toiminnalla on vaikutus koko yhteisön toimintaan. Koko yhteisön toiminnalla on myös vaikutus teatteriyhteisöön kuuluviin yksilöihin.

Ihmiset, jotka kokevat yhteisöllisyyttä omassa yhteisössään, haluavat tunnustaa kuuluvansa yhteisöön, ja he arvostavat yhteisöään ja yhteenkuulumisen tarvetta sekä tunnetta. He kokevat itsensä yhteisön arvokkaiksi jäseniksi. Oma porukka, yhteisö, halutaan pitää yhdessä, ja yhteisön tavoitteet ovat tärkeitä. Jokainen yhteisön jäsen näkee vaivaa oman yhteisönsä hyväksi. Yhteisöllisyys saa ihmiset luottamaan toisiinsa. Toista kuunnellaan, ja toisen apu nähdään voimavarana. Yhteisöllisessä porukassa ihminen pääsee osallistumaan sekä vaikuttamaan toimintaan, ja hänellä on mahdollisuus olla rakentamassa omaa yhteisöään. (THL 2012.) Nuoret korostivat kirjoitelmissaan teatteriporukkaa ja yhdessä tekemistä. Nuoret kokivat, että työryhmässä on hyvä ilmapiiri työskennellä, ja että jokainen on arvokas työryhmän jäsen. Nuorilla oli halu sitoutua yhteisönsä toimintaa ja edistää yhteisen tavoitteen saavuttamista. Virgon työryhmän päätavoitteena oli saada musikaali valmiiksi ja lopulta esittää se ensi-illassa.

Harjoituskauden aikana nuoret tutustuivat enemmän ja enemmän toisiinsa. Yhteenkuuluvuuden tunne ja luottamus lisääntyi työryhmässä. Pitkään teatteritoiminnassa mukana olleilla nuorilla korostui tarve olla mukana tekemässä teatteria, ja osana teatteriyhteisöä. Musikaalia tehdessä työryhmäläiset pääsivät osallistumaan heille tärkeään toimintaan, ja olivat yhdessä rakentamassa ja yhdistämässä palasia, joiden kautta yhteiseen tavoitteeseen päästiin.

Nuorille kaveriporukka on yleensä ensimmäinen oma yhteisö kodin ja perheen ulkopuolella. Nuoret viettävät aikaa omassa porukassaan, jossa he saavat olla omia itsejään sellaisinaan kuin ovat. Nuorten yhteisöt koostuvat samanhenkisistä ihmisistä, joita yhdistää samanlainen ajatusmaailma. Yhteisöllisyyttä ja tärkeitä kaverisuhteita

syntyy, kun nuoret toimivat yhdessä ja ovat sosiaalisessa vuorovaikutuksessa keskenään. Nuorista koostuvan ryhmän on tärkeää ryhmäytyä. Tällöin nuoret oppivat tuntemaan ja luottamaan toisiinsa, sekä kokevat ryhmän turvalliseksi. Kun ryhmässä on turvallinen ja luottavainen ilmapiiri, nuoret ovat ryhmänsä jäsenten kanssa avoimia ja uskaltavat näyttää tunteitaan. Nuoret uskaltavat olla oma itsensä muiden seurassa. Toimivassa ja turvallisessa ryhmässä nuori kokee tulevansa hyväksytyksi. (Danska-Honkala & Poteri 2011, 140.)

Teatteriyhteisö on Virgon nuorille yksi kodin ulkopuolinen yhteisö. Nuorten kirjoitelmista ilmeni, että teatterinuoret kokevat, että teatterilla he saavat olla oma itsensä ja tuoda oman persoonansa esille. Työryhmässä jokainen hyväksyi ja ymmärsi, jos toinen oli erilainen. Omat ideat ja ajatukset saa ja uskaltaa tuoda esiin. Koska teatterin ilmapiiri oli nuorten mielestä avoin ja sosiaalinen, he kokivat, että voivat luottaa yhteisöön. Luottavaisessa ympäristössä saa tuoda oman itsensä esille, pystyy luomaan kaverisuhteita ja yhteisöllisyyden kokemus korostuu ja lisääntyy.

Virgo -musikaalin työryhmän nuoret eivät ole työskennelleet yhdessä samassa ryhmässä aikaisemmin. Osa nuorista on vasta aloittanut teatteriharrastuksen, toiset ovat harrastaneet jo pitempään. Toiset tuntevat entuudestaan toisensa, mutta jokaisella ryhmäläiselle joku oli produktion alussa tuntematon. Uusien ystävien löytyminen antaa arvoa harrastukselle, innostaa jatkamaan sekä lisää ryhmän yhteisöllisyyttä. Nuorten kokemukset osoittavat, että he ovat kasvaneet yhteisöksi ja ryhmäytyneet. Jokainen ryhmäläinen tuntee toisensa. Heillä on omat tapansa ja rutiininsa teatterilla, ja on selvää, että teatteriryhmällä, joka valmistelee musikaalia, on myös yhteinen harrastus, intressi ja tavoite. Jokainen ryhmäläinen tietää, mitä odottaa teatterille tullessaan. Harrastuksensa kautta nuoret ovat vuorovaikutuksessa toistensa kanssa ja peilaavat omaa toimintaansa muiden kautta sekä oppivat toisilta. Ryhmän yhteisöllisyys lisääntyy sitä mukaan, mitä tiiviimmäksi ryhmä tulee. Samalla ryhmän ajatusmaailma muuttuu yhtenäisemmäksi ja ymmärrys toisia kohtaan lisääntyy.

Teatteritoiminta lisää nuorten yhteisöllisyyttä, luottamusta toisiin ja uskallusta olla oma itsensä;

”Teatteri yhteisön jäsen on mukava olla, täällä kaikki tulevat toimeen ja voi sanoa suoraan mielipiteensä.”

”Mahtavaa toimia tällaisessa yhteisössä.”

6.1.2 Itsetuntemus

Teatteritoiminnassa mukana olevat nuoret kokevat, havainnoivat, oppivat, luovat ja toimivat harjoitusprosessin aikana niin itsensä kuin toistensa kanssa. Harjoitusprosessin aikana lisääntynyt ja saavutettu itsevarmuus ja -luottamus on antanut heille uskallusta olla oma itsensä, uskallusta näyttää omaa sisintä muille. Kyky avata omaa sisintään tarvitsee rohkeutta, ymmärrystä ja hyväksyntää omasta itsestä. Arvokas kokemus itsestä on antanut nuorille uskoa itsen, uskallusta omien rajojen kokeilemiseen ja kykyä heittäytyä toimintaan sekä nauttia tekemisestään aidosti. Itseilmaisun ja tunteiden tunnistamisen, purkamisen ja käsittelyn kautta tutustutaan itsen ja maailmaan. Oman itsensä hyväksyminen ja kokemukset itsensä voittamisesta kasvattaa ja kehittää nuorten itsetuntemusta.

Hyvän itsetunnon omaava ihminen ymmärtää itseään sekä elämäänsä kokonaisuutena. Ihmisen tulee kyetä kuuntelemaan ja näkemään elämää sellaisena kuin se tällä hetkellä on, sekä pystyä ymmärtämään mitä se kertoo. (Perälä 2011.) Itsetuntemuksensa kautta yksilö tiedostaa omaa käyttäytymistään eli tarkkailee omia haluja, tunteita, ajattelua ja toimintaa. Jotta ihminen voi lisätä ja parantaa omaa itsetuntemustaan, hänen täytyy pyrkiä tunnistamaan, millainen itse on suhteessa muihin sekä tiedostaa omat vahvuudet ja heikkoudet sekä hyveet ja paheet. (Oulun yliopisto 2012.) Hyvä ja terve itsetunto on tärkeä edellytys elämän ristiriitojen käsittelyyn sekä tehokkaaseen toimintaan. Kun tuntee itsensä hyvin, voi oppia tuntemaan myös toiset. Itsetunnolla on vaikutuksia yksilön hyvinvointiin. Ihminen voi hyvin ja jaksaa paremmin, kun kykenee tunnistamaan omat rajansa. Hyvän itsetuntemuksen avulla voi tuntea aitoa iloa ja olla innostunut omasta toiminnastaan. Itsetuntemus on itsearviointia ja selkeän minäkuvan rakentamista. Selkeä minäkuva on edellytys yksilön henkiselle hyvinvoinnille. (Laitoniemi 2006.)

Aineistossa nuoret kertoivat oppineensa musikaalin harjoitusprosessin aikana uutta itsestä sekä muista. Teatteri-ilmaisun kautta saadut uudet minäkokemukset ovat auttaneet nuoria ymmärtämään itseään paremmin. Oppimansa kautta he pystyvät tarkastelemaan ja näkemään itsensä ja maailman sellaisena kuin ne ovat. Oman itsensä peilaaminen muihin teatterilaisiin on avannut nuorille itsestä uusia puolia, joiden kautta itseä, toisia ja koko elämää pystyy ymmärtämään paremmin. Teatteriharrastuksen parissa koettujen konkreettisten ja positiivisten kokemusten ja uusien saavutusten kautta, nuori oppii tiedostamaan omaa toimintaa sekä omia ajatuksia ja tunteita. Nuoret lisäävät omaa itsetuntemustaan teatteritoiminnan ja -ilmaisun keinojen avulla.

Tony Dunderfelt on tarkastellut itsetuntemusta kahdesta näkökulmasta. Dunderfeltin mukaan psykologinen itsetuntemus, eli inhimillinen kasvu, keskittyy oman psyykeen toiminnan ymmärtämiseen. On tärkeää hahmottaa oman ”sisäisen koneiston” käyttöohjeet, jotta pystyy toimimaan. Kun ihminen alkaa tavoitella omaa itsetuntemustaan, hän alkaa havainnoida, ymmärtää ja tietoisesti ohjata omia tunteita, ajattelua, mielikuvia, unia, haluja, sisäistä painetta, oivalluksia ja ideoita. Yksilön inhimilliseen kasvuun liittyy hyvin arkiset asiat, ja tavoitteena on parantaa elämänlaatua niin kotona kuin työssäkin, esimerkiksi parantamalla keskittymistä ja poistamalla turhat huolet. (Dunderfelt 2006, 18-19.)

Itsetuntemus on myös yksilön henkistä kasvua. Henkinen itsetuntemus, eli henkinen kehitys, syventää ihmisen elämän merkityksiä. Henkisen itsetuntemuksen avulla ihminen haluaa päästä asioiden ytimeen ja selvittää oman itsensä totuutta. Tällöin yksilö etsii ”jotain suurempaa” oman henkilökohtaisen elämänsä sisältä ja sen takaa. Omaa henkistä itsetuntemusta ihminen voi tarkastella kysymällä itseltään ”Kuka minä olen?”, ”Miksi olen olemassa?”, ”Mistä olen tullut ja minne olen menossa?”, ”Mitkä ovat elämäntehtäväni?”. Henkisen itsetuntemuksen saavuttaminen merkitsee myös oman psyykeen tuntemista, mutta tärkeää on selvittää ihmisen ydinolemus, sekä oman sisäinen minän ja elämän tarkoituksellisuus. (Dunderfelt 2006, 18-19.)

Teatteri toiminnassa mukana olevat nuoret pääsevät harrastuksensa kautta kokeilemaan ja tunnustelemaan omaa itsetuntoaan. Omaa roolihahmoa luodessa ja tehdessä hahmotellaan roolihahmon tunteita, mieltä, ajatuksia, toiveita ja maailmaa. Oma

roolihaahmoa rakennetaan oman itsensä kautta, ja peilataan omaan itseen. Roolihahmon maailmakatsomus ei kuitenkaan välttämättä ole sama kuin nuoren oma maailman katsomus. Tutustumalla ja omaksumalla oma roolihaahmo opitaan ymmärtämään maailmaa aivan uudesta näkökulmasta. Prosessissa opitaan aina jotain uutta myös itsestä, vaikka sitä ei tarkoituksella haetakaan. Teatteritoiminnan kautta nuorten psykologinen sekä henkinen itsetuntemus lisääntyy. Uusien näkökulmien ja itsensä ymmärtämisen kautta nuori pystyy luomaan tärkeitä merkityksiä elämälleen.

Dunderfelt on pohtinut itsetuntemuksen perustotuutta, eli lähtökohtaa mihin oma itsetuntemus perustuu, ja mistä se lähtee. Dunderfelt korostaakin, että ihminen kokee kaiken oman itsensä kautta. Samalla tavalla omaa roolia teatterissa lähdetään rakentamaan oman itsensä kautta ja lopulta opitaan itsestä. Yksilö katsoo, näkee, kuulee, koskettaa ja aistii kaiken omista lähtökohdista, ja kaikki havainnoitu suodattuu oman minuuden suodattimen läpi. Se miten yksilö kokee ja havainnoi maailmaa ei toimi kuin kamera ja linssi: passiivisesti suodattaa ja ottaa vastaan kaiken, mitä ulkomaailmasta siihen välittää. Jokaisen omat havainnot ovat omia havaintoja, eikä lopullinen totuus maailmasta. (Dunderfelt 2006, 20-21.)

Teatteri on antanut nuorille mahdollisuuden peilata itseään muihin ikäisiin. Harrastuksen parissa nuoret ovat pystyneet näkemään ja ymmärtämään omia erilaisia puolia ja ominaisuuksia, niin hyviä kuin pahojakin. Tutkimukseni aineistosta käy ilmi, että nuorten kokemukset harrastuksestaan ovat olleet riemukkaita, ja he ovat saaneet onnistumisen kokemuksia, tätä kautta usko ja luottamus itseen lisääntyvät. Nuori oppii tuntemaan itseään paremmin. Nuoret oppivat, että yrittämällä he pystyvät saavuttamaan tavoitteensa ja jopa ylittämään ne. Jokainen toimii kuitenkin omista lähtökohdista käsin. Hyvien kokemusten kautta teatterin nuoret uskaltavat asettaa itselleen tavoitteita, ja uskaltavat heittäytyä harrastukseensa täysillä mukaan. Teatteri on harrastuksena myös arjen vastakohta, jonka kautta pääsee toteuttamaan omia ideoita ja haluja sekä suuntaamaan omaa toimintaansa haluamaansa suuntaan.

Nuorille oman itsensä hyväksyminen ja tunteminen on tärkeää. Liika itsensä vertaaminen toisiin voi aiheuttaa huonoja tunteita ja kokemuksia oman itsensä vähemmydestä. Kun nuoret ymmärtävät verrata itseään omiin lähtökohtiin ja siihen, mitä on saavuttanut, syntyy onnistumisen kokemuksia, joista voi iloita ystävän kanssa. Sa-

moin itseensä luottava nuori pystyy iloitsemaan toisen puolesta, vaikka oman tavoitteen rima ei ole vielä niin korkealla. He hyväksyvät itsensä ja oman roolinsa. Hyväksymisen kautta he lisäävät omaa itsetuntemustaan ja ymmärtävät itseään ja ympärillä olevaa maailmaa paremmin. Tästä on kyse myös teatterin nuorissa.

Nuoret löytävät teatterin kautta keinoja lisätä omaa itsetuntemusta. He oppivat näkemään oman roolinsa, hyväksyvät itsensä sekä toiset sekä ymmärtävät itseään ja maailmaa;

”Olen oppinut, että pitää olla oma itsensä, eikä kaikesta tarvitse nolaantua.”

” Parasta on, kun oppii itsestään ja muista uutta.”

6.1.3 Vertaissuhteet

J+J Teatterin teatterinuoret ovat toistensa vertaisia. Vertaisten seurassa vietetty yhteinen aika on heille tärkeää. Nuoret kokevat, että porukka on se mikä nostaa teatteriharrastuksen arvoa, hauskuutta ja mukavuutta. Vertaisten kanssa koetaan yhdessä onnistumisia ja epäonnistumisia, opitaan paljon uutta, uusia taitoja ja tietoja harrastuksesta sekä itsestä. Yhdessä koettu ja tehty on yhdessä opittu ja tavoitettu päämäärä. Nuorten sosiaalinen piiri on laajentunut ja nuoret ovat saaneet uusia ystäviä ja kavereita. Ystävien kanssa yhdessä tekeminen tuntuu hyvältä, ja luottamus toiseen on tärkeä elementti. Vertaisilta saa tukea, kehuja, kannustusta ja apua. Vertaisten kokemukset ja kertomukset harrastuksestaan antavat myös paljon toisille. Vertaisten seurassa voi oppia hyväksymään itsensä sekä muut sellaisina kuin he ovat, sekä oppia asettumaan toisen asemaan ja ymmärtämään asioita myös toisten näkökulmasta. Teatterinuoret ovat samanhenkistä porukkaa, vaikka moni heistä on aivan omanlainen persoonansa. Vertaisina he kokevat toisensa tasavertaisiksi, ja jokainen on yhtä tärkeä osa työryhmää.

Vertaiset ovat henkilöitä, jotka ovat lapsen tai nuoren kanssa samalla tasolla niin sosiaalisessa, emotionaalisessa kuin kognitiivisessa kehityksessä. Eli vertaiset ovat sunnilleen samanikäisiä tovereita, joiden kanssa lapsi tai nuori omaksuu tietoja, taito-

ja ja asenteita sekä kokee asioita, jotka vaikuttavat yksilön sopeutumiseen ja hyvinvointiin nyt ja tulevaisuudessa. Vertaisten kanssa lapsi ja nuori hyväksytään tasavertaisena toverina ja vertaissuhteessa kiintymys pitää ansaita. (Salmivalli 2005, 15-16.) Vertaiset omaavat saman kokemusmaailman ja puhuvat ja ymmärtävät samaa kieltä (Verne 2004).

Virgo -musikaalin työryhmäläiset ovat nuoria, joiden ikähaarukka on 12-23 vuotta. Vaikka ikähaarukka on 11 vuotta, jokainen nuori on löytänyt ryhmästä ikäisensä vertaisen. Tämä ei tarkoita, että työryhmän jäsenet olisivat kaikki toisilleen vertaisia joka hetkessä. On selvää että 12-vuotiaan ja 23-vuotiaan elämäntilanne ja kehitystaso ovat aivan erilaisia. Vaikka Virgon työryhmän nuoret eivät olekaan täysin saman ikäisiä, he toimivat yhtenä ryhmänä. He ovat luoneet yhteisön, jolla on yhteinen tavoite. Tavoitteen saavuttamiseksi ryhmäläiset toimivat yhdessä, peilaavat ja vertaavat omaa toimintaansa muihin. Toisilta saadaan ideoita ja opitaan taitoja, joiden kautta omaa teatteriroolia voi rakentaa. Heittäytymällä avoimesti toimintaan mukaan ja näyttämällä halu ja innostus saavuttaa yhteinen tavoite ansaitaan kiintymys työryhmässä ja vertaisten parissa. Samalla opitaan tuntemaan toiset ja ymmärtämään heitä. Yhteisen toiminnan kautta teatterin työryhmä luo omat rutiininsa ja toimintatapansa, ja jokaisesta ryhmän jäsenestä tulee toisilleen vertainen teatterilainen.

Vertaisryhmään kuulumisen palkitsee, antaa ajanvietettä ystävien kanssa, kumpuunutta ja kuulumisen tunnetta johonkin. Nuorten vertaissuhteet ottavat paikkaa vanhemmille varatulta alueelta. Nuori alkaa hakea yhteenkuuluvuuden tunnetta ja läheisyyttä ystäviltaan vanhempien sijaan. Vertaissuhteiden kautta nuori ottaa askelia kohti itsenäisyyttä ja alkaa irtautua vanhemmistaan. Vertaisten kanssa nuori oppii yhdessä toimimista, kompromissien tekemistä, oman paikan ottamista, jämäkkyyttä ja johtajuutta. Vertaillaessaan itseään toisiin sosiaalisissa suhteissa, nuori oppii itsestään ja rakentaa omaa minäkuvaansa, käsitystä itsestään ja ominaisuuksistaan. (Salmivalli 2005, 32-33.) Nuoren elämässä voi olla useitakin eri vertaisryhmiä, mihin hän kuuluu. Vertaisryhmiä voi määrittää esimerkiksi joku alue, sosiaalinen tausta, yksilölliset erityispiirteet sekä kiinnostuksen kohteet. (Verne 2004.)

Musikaalin työryhmä on teatterinuorille yksi vertaisyhteisö. Työryhmän nuorista osa oli teatteriharrastuksessaan vasta alussa ja toiset olivat vanhoja konkareita. Heitä

kuitenkin yhdistää kiinnostus harrastukseen ja teatteriin. Näyttely-, tanssi-, ja laulutaidot lisääntyvät harrastuksen edetessä. Työryhmän nuoret kokivat, että he voivat oppia toisia seuraamalla ja apua kysymällä. He myös kokivat, että vertaisilta saa tukea omaan toimintaan ja oppimiseen ja, että vertaisten kanssa vietetty aika on tärkeää. Yhdessä toiminen ja oppiminen on nuorille luontainen tapa.

Musikaali rakentuu yhdessä harjoittelemalla, toisia auttamalla ja ohjaamalla. Isossa työryhmässä muodostuu kaveriporukoita. Teatterin toimintatapa kuitenkin vetää ryhmän myös yhteen ja korostaa jokaisen tärkeyttä. Oman toiminnan ja roolin tärkeys ja oman tärkeyden tunteminen ja kokeminen lisää teatterinuoren kuuluvuuden tunnetta ryhmään sekä yhteisöllisyyden kokemusta. Jokaisen työryhmän jäsenen roolilla on yhtä tärkeä merkitys ja jokaisen asema on tasavertainen. Tasavertaisuuden kokemus toi luottamusta teatterin työryhmään ja kumppanuutta vertaisryhmän sisälle. Luottamus ja kumppanuus lähentävät nuoria, ja nuoret pystyvät luomaan syviäkin ystävyysuhteita teatteriharrastuksen parissa. Nuoret kertoivat kirjoitelmissaan saaneensa uusia tuttavuuksia ja ystäviä. Jotkut olivat jopa löytäneet kokonaisen kaveripiirin teatterilta.

Sosiaalisissa suhteissa vertaisryhmässä liiallinen torjutus tuleminen aiheuttaa lapselle epäonnistumisen tunnetta. Torjuttu lapsi tai nuori alkaa pitää itseään sosiaalisesti epäonnistuneena, ja tämä alkaa väistämättä vaikuttaa lapsen tai nuoren sosiaaliseen asemaan. Kun lapsi tai nuori kokee, että hänellä on hyvä sosiaalinen asema, hän kokee tullessa hyväksytyksi ja halutuksi ryhmässään, ja kokee olevansa toverien keskuudessa suosittu. Jo kohtalainen toverisuosio suojaa vaikeuksilta. Torjutut lapset ja nuoret jäävät muiden ulkopuolelle helposti, eivät pääse vastavuoroisiin ystävyysuhteisiin, kokevat yksinäisyyttä ja tulevat helpommin kiusatuksi. Ystävyys- sekä vertaissuhteiden merkitys lapsen ja nuoren elämässä on suuri. Jo lapsena luodut suhteet vaikuttavat vielä tulevaisuudessakin. (Salmivalli 2005, 33.)

Lähtökohtana nuorten teatteritoiminnassa on tasavertaisuus. Jokainen työryhmän jäsen on yhdenvertainen toistensa vieressä, ketään ei torjuta työnnetä pois tai syrjitä. Tärkeää on kuitenkin kokea myös se yhdenvertaisuus henkilökohtaisesti. Virgo -musikaalin työryhmä oli suhteellisen iso, joten jokainen ei voi olla toistensa paras kaveri. Teatterinuorten keskuudessa vertaissuhteiden syntymistä edesauttaa nuorten avoimuus ja asenne olla tasavertainen muiden kanssa. Sosiaalinen vuorovaikutus ja

hyväksymisen kokemus luo vertaissuhteita, ja edesauttaa nuorten itsenäistymistä, sekä parantaa nuoren kokemusta hänen sosiaalisesta asemasta. Virgon työryhmän toiminnan kautta ryhmäläiset löysivät oman paikkansa suhteessa muihin. Nuorten kokemukset vertaisistaan olivat positiivisia, ja ryhmässä oli heidän mielestä hyvä ja helppo toimia.

Teatteritoiminnassa on lähtökohtana toimia vertaisten kanssa yhtenä ryhmänä ja tasavertaisena toverina, eikä jättää ketään ulkopuolelle;

”Teatterilla on fiilis, että kuuluu tähän porukkaan. Muita samanhenkisiä ihmisiä tapaa täällä paljon, ja vaikka oltaisiinkin erilaisia toimeen tullaan silti.”

”Olen myös saanut tilaisuuden tarkkailla muita ja tutustua muihin nuoriin.”

6.1.4 Mielekäs vapaa-aika: teatteriharrastus

Teatterinuoret kuvailivat harrastustaan kirjoitelmissaan todella tärkeäksi osaksi elämää ja vapaa-aikaa. Virgon työryhmän jäsenillä on aito kiinnostus teatteriinkin ja esiintymiseen. Harrastus tuntuu hyvältä ja toisille jopa niinkin tärkeältä, että siitä on tullut elämäntapa. Harrastuksen kautta Virgon nuoret kokevat pääsevänsä irti arjesta ja arjen huolista. Harrastus on tärkeä vastapaino arjen askareille. Oman itsensä kehittäminen on nuorille tärkeä asia harrastuksessa. He oppivat harrastuksensa kautta uusia taitoja esimerkiksi näyttelemistä, laulua ja tanssia. Myös nuorten omat kyvyt pääsevät oikeuksiinsa ja esille teatteriharrastuksessa. Nuoret kokevat teatteriporukan tiiviiksi porukaksi, jossa jäsenet ovat ahkeria tekemään työtä yhteisen tavoitteen eteen. Ryhmäläisille on jäänyt musikaalin harjoituksista ja edellisistä teatteriproduktiosta hienoja muistoja ja kokemuksia, vaikka joskus on saattanut olla hieman rankkaa ja pieniä itkujakin. Harrastuksessa tärkeää on kokonaisuus, uuden oppiminen ja itsensä kehittäminen sekä yhteistyö muiden kanssa.

Aaro Harju on tehnyt listan kansalaisitoimintaan osallistuvien motivaation syistä. Harjun motivaatioperusta vastaa kysymykseen, miksi ihmisellä on halu ja kiinnostus osallistua kansalaistoimintaan. Motivaatioperustaan Harju on listannut seuraavat asiat:

1. Kiinnostus
2. Halu oppia
3. Halu auttaa
4. Uudet ystävät
5. Yksinäisyyden poistaminen
6. Vastapaino työlle ja vaihtelua elämään
7. Halu osallistua, olla mukana, saada kokemuksia
8. Halu vaikuttaa

(Harju 2005, 40.)

Osallistujalla ei tarvitse olla jokainen motivaatioperustan kohta ruksattuna, yksikin riittää. Teatterinuorilla ruksattuna olisi kuitenkin useampi kuin yksi. Virgon nuoret eivät välttämättä ajattele teatteriharrastustaan näkökulmasta, että nyt osallistutaan kansalaistointaan ja ollaan paikallisen yhdistyksen toiminnassa mukana. He ajattelevat teatteritoiminnan harrastuksenaan. Sama motivaatioperusta on harrastuksissa.

Virgon nuoret ovat innokkaita teatterin harrastajia. Heillä on kiinnostus harrastustaan kohtaan, ja he haluavat oppia paljon uutta. Nuoret mielellään tutustuvat uusiin ystäviin harrastuksensa parissa, varsinkin jos ystäviä ei ole liiaksi. Teatteri on vastapainoa arjelle ja koulutyölle. Teatteri on myös vaihtelua, jaksottaisen ja tiiviin toimintansa ansiosta. Nuorten kokemukset mukana olemisesta ja osallistumisesta ovat tärkeitä, jotta he saavat positiivisia ja onnistuneita kokemuksia itsestään ja omasta tekemisestään.

Nuoret kokevat teatterin tärkeänä harrastuksena ja vapaa-ajanvietto mahdollisuutena, jossa voi oppia ja kokea uutta sekä kehittää itseään;

”Hyvää teatterissa on se, että pääsee irti arjesta ja teatterilla on usein tosi hauskaa.”

”Teatteritoiminnassa eniten kiinnostavat näyttelemine, laulaminen ja tanssimine. Myös koko harjoitusvaiheen kokemine ja näkemine on mielenkiintoista ja se on todella hieno kokemus.”

6.2 Teatteriharrastajatyyppit

Kirjoitelmien kautta lähdin hakemaan vastauksia toiseen tutkimuskysymykseeni 'Mitä teatteriharrastus nuorille merkitsee?'. Löysin aineistosta kolme selkeää harrastajatyyppeä, jotka eroavat toisistaan: iloinen harrastaja (neljä vastaajaa), heittäytyjä (seitsemän vastaajaa) ja elämäntapateatterilainen (kuusi vastaajaa).

6.2.1 Iloinen harrastaja

Iloinen harrastaja nauttii harrastuksestaan. Hän kokee, että harrastus on kivaa ja sosiaalista ajanvietettä. Iloinen harrastaja on aidosti kiinnostunut teatteriharrastuksesta, ja hänellä on kiinnostusta jatkaa harrastuksessa. Hänen mielestään on hienoa, että on aloittanut teatteriharrastuksen ja päässyt mukaan toimintaan. Vaikka teatteri on harrastuksena iloiselle harrastajalle tärkeä, ja hän nauttii muiden harrastajien seurasta, hän saattaa kuitenkin kokea, että uusien hyvien ystävien löytäminen harrastuksensa parista on hankalaa. Iloisella harrastajalla voi olla myös kokemuksia ulkopuolelle jäämisestä ryhmässä. Iloinen harrastaja ei ole löytänyt harrastuksestaan vielä syviä, elämää muuttavia merkityksiä mutta kokee oppineensa joitakin uusia taitoja ja saaneensa itsevarmuutta toimintaansa harrastuksen parissa. Iloinen harrastaja pitää harrastustaan tärkeä, mutta on hieman epävarma sosiaalisissa suhteissa;

"Paras teatterimuisto on kun aloitin tän... Muita harrastajia on kiva tavata, mutta uusia ystäviä en ole löytänyt."

"Teatteri on antanut minulle itsevarmuutta, etenkin yleisön edessä... En usko löytäneeni uusia ystäviä, mutta mukavia tuttavuuksia kylläkin. Teatterissa voi helposti jäädä ulkopuolelle, koska osa tuntee jo toisensa muista näytelmistä ja ovat muodostaneet jo ryhmiä."

"Harrastan teatteria, koska se on kivaa... Olen oppinut pitämään pokkaa... Olen löytänyt paljon kavereita... jäsenenä on kivaa, jännää ja tosi hauskaa."

6.2.2 Heittäytyjä

Heittäytyjä on avoin ja sosiaalinen teatterilainen, joka uskaltaa olla oma itsensä. Hänellä ollut jo pidempään kiinnostus teatteriharrastukseen, vaikka olisi aloittanut teatteriharrastuksen äskettäin. Heittäytyjä on saanut harrastuksensa parissa paljon lisää itsevarmuutta, ja oppinut heittäytymään mukaan tilanteisiin, jotka ovat jännittäneet aikaisemmin. Heittäytyjä on karistanut epävarmuuden, ja alkanut nauttia esiintymisestä. Hänen sosiaaliset taitonsa ovat kehittyneet, ja luottamus muihin lisääntynyt. Hän myös kokee, että on oppinut itsestään ja muista, sekä oppinut ilmaisemaan itseään ja tunteitaan.

Heittäytyjä kokee kuuluvansa ryhmään. Hänen mielestään teatteriryhmässä on hyvä ilmapiiri ja loistava ryhmähenki. Heittäytyjä nauttii työskentelystä ryhmässään, ja osaa toimia erilaisten ryhmäläisten kanssa. Hän on myös löytänyt harrastuksensa parista uusia kavereita ja tutustunut moniin uusiin tuttavuuksiin. Vaikka heittäytyjä kokee, että teatteriharrastus saattaa viedä paljon aikaa ja voimia, on hän silti saanut harrastuksestaan valtavasti. Teatteritoiminnassa mukana oleminen on heittäytyjän mielestä kivaa ja rentoa ajanvietettä, jonka kautta voi unohtaa arjen. Heittäytyjä nauttii harrastuksestaan paljon, kokee oppineensa uutta ja pitää teatteriyhteisöä tärkeänä ja avoimena;

”Teatterista olen saanut paljon uusia kavereita ja tykkään muutenkin tanssia ja laulaa ja teatteriakin olin harkinnut jo aikaisemmin... Teatterissa on hyvää uudet kaverit ja hyvä ilmapiiri. Huonoa taas joskus rankat harjoitukset. Olen oppinut heittäytymään enemmän ja esiintymään... On hienoa kuulua jonkin tiettyyn porukkaa koulun ulkopuolella.”

”Musikaalinen tekeminen on ollut mukavaa ja ihanaa, kun saa lavalla tehdä täysillä... Harrastan teatteria, koska siinä saa tehdä muiden kanssa töitä ja ilmaista itseään... Teatterin kautta olen saanut uusia kavereita ja irtottautua arjesta ja sen kiireestä, suruista ja muista sellaisista. Olen oppinut ilmaisemaan tunteita ja luottamaan, että toiset tekee niin kuin on sovittu. Myös improvisaatio ja esiintymisvarmuus on kehittynyt”

”En olisi ikinä uskonut, että jännittäminen helpottaisi... Sosiaaliset taidot kehittyvät täällä väkisin... Se (teatteri) avaa uusia ovia itseeni ja muihin. Teatterilla on fiilis, että kuuluu tähän porukkaan. Muita samanhenkisiä ihmisiä tapaa täällä paljon, ja vaikka oltaisiinkin erilaisia toimeen tullaan silti.”

6.2.3 Elämäntapateatterilainen

Elämäntapateatterilainen kokee, että teatteriharrastus on hänelle enemmän kuin pelkkä harrastus, elämäntapa. Teatteri on iso osa elämää, jota ei missään nimessä haluta jättää pois. Pois jättäminen ei olisi edes mahdollista. Elämäntapateatterilainen on saanut teatterista itselleen paljon, ja harrastus on jatkunut jo monia vuosia. Hän osaa olla harrastuksensa parissa oma itsensä, ja harrastus on tuonut hänelle paljon lisää itsevarmuutta ja uskallusta esiintymiseen. Elämäntapateatterilainen on sosiaalinen, avoin ja rohkea persoona. Hän on myös oppinut tuntemaan sekä ymmärtämään itseään ja muita paremmin harrastuksensa kautta.

Elämäntapateatterilainen tietää ja tuntee teatteriharrastuksen luonteen: vaatii paljon, mutta antaa vieläkin enemmän. Elämäntapateatterilainen haluaa panostaa harrastukseensa täysillä, hän on ahkera, sinnikäs ja sitoutunut harrastaja. Hän on kokenut harrastuksensa parissa iloja ja suruja. Nämä ilon ja surun kokemukset liikkuvat hervottomista naurukohtauksista ja ilon kyynelistä suuriin ahdistuskohtauksiin ja itkuun asti.

Elämäntapateatterilainen kokee olevansa arvokas osa ryhmää ja teatteriyhteisöä. Hän on kiintynyt ryhmäänsä ja nauttii ryhmän kanssa vietetystä hauskaista ajasta. Hän arvostaa jokaista työryhmään kuuluvaa teatterilaista aidosti, jos tämä tekee parhaansa ja hoitaa omat velvollisuutensa. Elämäntapateatterilaisella on paljon muistoja ja menneitä huippukokemuksia harrastuksestaan, jotka hän osaa nostaa esiin. Hän myös osaa katsoa teatteritoimintaa kokonaisuutena, koska yleensä hän on itse myös ollut niin suuressa kuin pienessä roolissa, niin lavalla kuin kulisseissa ja taustajoukoissa. Elämäntapateatterilainen on sosiaalinen ja avoin persoona, joka kokee teatteriharrastuksen olevan iso osa hänen elämänsä;

”Harrastan teatteria, koska se on hauskaa ja saan ilmaista itseäni. Teatteri on antanut hyviä muistoja ja paljon kavereita. Harrastus on todella tärkeä osa elämääni...” Harrastuksessa on hyvää se, että oppii uutta ja saa viettää hauskoja hetkiä. Huonona pidän sen, että se menee kaiken muun päälle tai nyt on mennyt. Parasta on esiintyminen. Olen oppinut tuntemaan itseni paremmin. Osaan paljon enemmän näytellä ja muuta. On hauska kuulla muitten teatterikokemuksista. Olen löytänyt uusia ystäviä. Aivan parhaalle tuntuu.”

”Teatterista tulee hyvä olo :D Täällä aina unohtaa stressin tai muut ikävät asiat... Minusta on tullut paljon ulospäin suuntautuneempi ja sosiaalisempi... Haluan jatkaa tätä aina. Täällä voi revitellä, se on parasta :D Paras muisto... Niitä on paljon!... Tää vie tosi paljon aikaa ja vaatii sitoutumista. Parasta on kuitenkin se, että saa olla millainen haluaa ja kaikki hyväksyy sut sellaisenaan... Kokonaisuus on tärkeää. On kiva olla osa jotain tosi erilaista!”

”Teatteri on siis aina ollut lähellä. Jopa niin lähellä, että siitä on muotoutunut toinen koti, elämäntapa... Teatteriurani aikana olen tehnyt melkein kaikkea mahdollista... Se on loistava tunne, kun huomaa että onkin jollain tapaa korvaamaton jollain tietyllä hetkellä... Itse olen löytänyt parhaimmat ystäväni teatterista... Ihmiset on teatterin hienoin osa. Se, kun samanhenkiset ihmiset kokoontuu samaan tilaan ja viettää aikaa yhdessä, on asia jota ei ymmärrä jollei itse koe. Ja myös asia, josta ei halua koskaan luopua...”

” Ihmisellä on monia eri tapoja ilmaista itseään. Minulle se tapa on teatterin tekeminen... Usein roolia tehdessä tuntuu, ettei osaa mitään, mutta onnistuneen esityksen jälkeinen tunne on mahtava: itsensä voittaminen tuntuu hyvältä... Monet parhaista muistoistani on teatterilta, mutta silti mukaan on mahtunut tuhannet määrät kyneleitä. Teatteri on vaatinut paljon, mutta myös antanut niin paljon, etten ainakaan tällä hetkellä voisi kuvitella eläväni ilman sitä.”

Teatterin harrastajat etenevät tyypeissä osakseen sitä mukaan, mitä kauemmin ovat olleet mukana teatteritoiminnassa, ja osakseen oman innostuksen ja kiinnostuksen mukaan. Mitä kauemmin teatteritoiminnassa on ollut mukana, sitä suurempi osa elämää harrastuksesta on tullut. Elämäntapateatterilainen saattaa uhrata suurimman osan vapaa-ajastaan teatteritoimintaan harjoituskauden aikana. Useasti käy niin, että harrastaja, joka ei teatteriharrastuksesta pidä, jättäytyy nopeasti pois, jopa kesken harjoituskauden.

Iloinen harrastaja ja heittäytyjä saattaa olla teatteriharrastuksen vasta-aloittaneita tai jo useampia vuosia mukana olleita harrastajia. Näille kahdelle tyyppille harrastus on harrastus, vaikkakin tärkeä sellainen. He osaavat pysyä aika ajoin myös poissa teatteritoiminnasta, ja palaavat, kun siihen on sopiva aika. Heittäytyjä kokee saavansa harrastuksestaan kuitenkin irti enemmän kuin iloinen harrastaja. Heittäytyjällä voi olla myös kiinnostus osallistua teatteritoimintaan useammin, ja hän on valmis käyttämään vapaa-aikaansa harrastuksen parissaan vieläkin enemmän.

Elämäntapateatterilainen omaa useiden vuosien kokemuksen toiminnasta, eikä hän osaa ajatella harrastustaan enää pelkkänä harrastuksena. Hänellä on vahva tarve olla mukana useissa produktiona vuodelle aikana, sekä auttaa taustajoukoissa monissa käytännön asioissa. Vuosien saatossa harrastajat keräävät kokemusta lisää erilaisista teatteriproduktiona. Jokaisessa näytelmässä ja projektissa ei voi aina olla se päättäjä, joten kokemusta karttuu pienistä ja suurista rooleista sekä kulisista ja taustajoukoista. Harrastuksen edetessä iloisesta harrastajasta voi tulla heittäytyjä tai innokas harrastuksen aloittaja saattaa luonnostaan olla valmis heittäytyjä. Vuosien mittaan heittäytyjästä saattaa kasvaa elämäntapateatterilainen, johon teatterikärpänen on päässyt puremaan lähtemättömät jäljet.

6.3 Teatteriharrastuksen vaikutus nuorten kasvuun ja kehitykseen

Nuoruus on muutoksen ja kehityksen aikaa. Nuori etsii omaa paikkaansa, ja tutustuu itseensä sekä maailmaansa uusista näkökulmista. Hän hakee omaa rooliaan, kokee fyysisiä muutoksia, kasvaa osaksi omaa yhteisöään, tulee itsenäiseksi ja lopulta muodostaa uuden käsityksen itsestään ja omasta paikastaan tässä maailmassa. Nuori tulee tietoiseksi omasta yksilöllisyydestään. Nuoruuden aikana nuorelle avautuu uusi maailma suhteissa muihin sekä itseän. Nuoruuden aikana ihminen käy läpi ihmissuhteiden kriisejä kapinoiden auktoriteetteja vastaan ja luoden uusia merkityksellisiä ja syvällisiä ihmissuhteita ikätovereiden kanssa. Nuori hakee omia rajojaan, ja samalla etsii omaa identiteettiään sekä samaistuu ja ihastuu muiden samanikäisten kanssa. Oma minäkokemus selkiytyy nuorelle pikkuhiljaa. Nuoruuden kriisien selvitettyä nuori ymmärtää omaa itseään ja pystyy aloittamaan oman itsenäisen elämän. (Dunderfelt 2011, 84-85; Nurmi 2006, 256.)

Taide- ja kulttuuritoiminta edistää nuorten hyvää elämää. Taide- ja kulttuuritoiminnan parissa koettujen kokemusten kautta rakentaa omaa identiteettiään. Nuori pääsee luomaan yhteisöllisiä suhteita ja oppii taitoja, joita hän voi hyödyntää elämässään aktiivisena ja omaehtoisena toimijana. (Siivonen, ym. 2011, 134-136.) Sosiaalisten suhteiden ja vuorovaikutustilanteiden kautta nuori pääsee ilmaisemaan omia ajatuksiaan ja kokemuksiaan toisille, ja tätä kautta hän kykenee rakentamaan syvää ymmärrystä maailmasta ja oppia peilaamaan, tulkitsemaan, tuntemaan ja havaitsemaan

sitä (Sava 2007, 192-193; Bardy 2007, 21-22). Opittujen taitojen avulla nuori pystyy käsittämään, käsittelemään ja sietämään elämän avoimia ja ristiriitaisia tilanteita (Sederholm 2007, 143).

Teatteritoiminnassa nuori pääsee purkamaan tunteitaan, ja itseilmaisun kautta tutustumaan itseensä paremmin. Hän oppii itsestä ja muista, sekä samalla tulee tietoiseksi oman itsensä olemassa olosta ja ympärillä olevasta maailmasta. Jokainen harrastaja tekee teatteria yksilönä osana yhteisöä. Jokaisella yksilöllä on oma tehtävä ja vastuu; oma roolihahmo ja jaetut esitykseen liittyvät tehtävät. Nuoren on osattava kantaa vastuunsa itsenäisesti, niin kuin yhteisön muutkin jäsenet.

Nuoruus on itsensä rakentamisen aikaa. Teatterinuoret ovat löytäneet harrastuksestaan ja teatteri-ilmaisusta keinoja käsitellä nuoruuden muutoksia, ajatuksia ja tunteita. Nuoruudessa haetaan omaa paikkaa ja roolia. Teatterin kautta nuori pääsee kokeilemaan konkreettisesti erilaisia rooleja ja tunteita. Erilaisten teatteriroolien ja roolihahmojen tunteiden sisäistäminen saattaa olla hyvinkin voimakas kokemus nuorelle. Roolien kautta nuori voi ymmärtää itsestä uusia puolia, tai tunnistaa niitä puolia, joista ehkä haluaa päästä eroon. Elämän ristiriitojen ja kurjien tunteiden käsitteleminen helpottuu.

Teatteriharrastuksen parissa opittujen taitojen ja lisääntyneen itsetuntemuksen avulla nuori pystyy selviytymään myös nuoruuden ajan kehityshaasteista. Havighurstin (1981) mukaan nuoruuden ajanjakson aikana nuoren tulisi saavuttaa uudenlainen suhde molempiin sukupuoliin, omaksua oma sukupuolirooli, hyväksyä oma fyysinen olemus, itsenäistyä, valmistautua parisuhteeseen ja perhe-elämään, ottaa vastuu taloudellisista seikoista ja valmistautua työelämään, kehittää oma maailmankatsomus sekä pyrkiä ja päästä sosiaalisesti vastuulliseen käyttäytymiseen. (Dunderfelt 2011, 85; Nurmi 2006, 259.)

Eriksonin (1985) mukaan nuoruuden kehitysvaiheet onnistuneesti läpikäynyt ihminen pystyy toimimaan avoimesti ilman alemmuudentunnetta ja käyttämään kykyjään ja älykkyyttä sujuvasti, säilyttämään läheiset suhteet myös ristiriitatilanteissa ja selvittämään epäselvyydet sekä luomaan syvällisiä ja tärkeitä suhteita yksilöiden välille. (Dunderfelt 2011, 236-237.)

Teatteritoiminnan kautta nuoret tutustuvat toisiin nuoriin, niin tyttöihin kuin poikiin. Työryhmän jäsenet ovat sukupuolestaan huolimatta yhdenvertaisia. Esiytyksen kohtauksissa ei väheksytä toista sukupuolen perusteella, tai olla vähemmän kontaktissa toiseen vaikka toinen on eri sukupuolta. Jokainen työryhmän jäsen vastaanotetaan tasavertaisena kaverina.

Oma sukupuoliroolin ja oma fyysisen olemuksen ymmärtäminen, löytäminen ja hyväksyminen tarvitsevat hyvän itseluottamuksen ja -tuntemuksen. Teatteritoiminta tukee nuorten kasvua ja kehitystä, ja teatteri-ilmaisu antaa nuorille keinoja ymmärtää itseään, lisätä luottamusta itseensä sekä itsetuntemusta. Nuori uskaltaa olla oma itsensä ja toimia avoimesti muiden kanssa. Nuori oppii hyväksymään itsensä ja lopulta löytää oman roolinsa elämässään. Nuori pohtii omaa toimintaansa, ajatuksiaan ja haluaan. Hän oppii löytämään itselleen mieluiset tavat toimia kokeillessaan erilaisia rooleja nuoruuden aikana. Oma maailman katsomus kehittyy pikkuhiljaa, ja nuori rakentaa oman arvomaailman ja moraaliset lähtökohdat, joiden kautta omaa itsenäistä elämää lähdetään rakentamaan.

Teatteri tarjoaa nuorille turvallisen ympäristön toimia. Oman ja itsenäisen toiminnan kautta nuori oppii ottamaan vastuuta ja itsenäistymään. Luottamus omaan osaamiseen ja kykyyn toimia on tärkeää. Vastuun ottaminen voi lähteä pienestä, mutta se lisää nuoren itsenäistymistä, ja valmentaa nuorta elämän suuriin vastuisiin, mitä tulevaisuus tuo, esimerkiksi parisuhde, perhe, talous sekä työ. Isossa ryhmässä jokaisella on myös vastuu omasta käyttäytymisestä. Toisia ryhmäläisiä on osattava kunnioittaa ja ottaa huomioon.

Teatteriyhteisö ja teatteri ovat nuorille paikkoja, jossa rakennetaan omaa itsenäistä minää sekä ilmaista itseään avoimesti. Teatteriyhteisössä nuori pääsee itsenäistymään vanhemmista. Nuorella on teatterilla oma paikka, oma harrastus joka kuuluu vain hänelle. Yhteisössään nuori pääsee rakentamaan kaverisuhteita toisiin nuoriin, ja luomaan syviä ja merkittäviä ihmissuhteita. Teatteritoiminnassa korostuu yhteisöllisyys, yhdessä tekeminen ja toiminnan tavoitteellisuus. Teatteritoiminta antaa nuorelle eväitä rakentaa omaa itsenäistä ja vakaata elämää.

7 JOHTOPÄÄTÖKSET

Olen analysoinut tutkimukseni aineistoa teemojen ja tyyppien avulla, sekä peilannut tuloksia taustateoriaan. Analyysin kautta olen hakenut vastauksia tutkimuskysymyksiini. Teemojen kautta pyrin vastaamaan ensimmäiseen tutkimuskysymykseeni: Millaisia kokemuksia nuoret saavat teatteriharrastuksestaan? Aineistosta tuli esille neljä selkeää teemaa: yhteisöllisyys, itsetuntemus, vertaissuhteet sekä mielekäs vapaa-aika ja teatteriharrastus.

Teatteritoiminnassa mukana olevat nuoret kokevat yhteenkuuluvuuden tunnetta toisiinsa. Nuoret nauttivat työskennellessään yhdessä yhteisen tavoitteen saavuttamiseksi ja haluavat tehdä parhaansa ryhmässä. Isoon musikaalityöryhmään mahtuu paljon erilaisia persoonia ja luonteita. Yhteen hiileen puhaltaminen tarvitsee sitoutumista jokaiselta työryhmän jäseneltä, sekä kykyä kunnioittaa ja ottaa huomioon itsensä ohella myös muut. Onnistuneesti ryhmäytynyt joukko nuoria pystyy sitoutumaan isoonkin teatteriproduktioon ja rakentamaan ympärilleen turvallisen sekä luotettavan yhteisön.

Harjoitusprosessin aikana nuoret pääsevät ilmaisemaan itseään erilaisten harjoitteiden ja oman roolinsa kautta. Itseilmaisu ja luova toiminta avaa nuorille ovia tutustua heihin itseensä paremmin, sekä parantaa näin myös omaa itsetuntemusta. He oppivat uusia puolia itsestään ja pääsevät vertaamaan itseään myös muihin nuoriin. Teatteritoiminnan kautta nuoret oppivat uusia taitoja ja saavat itseluottamusta. Onnistumisen kokemusten kautta nuori oppii luottamaan itseensä ja kykyynsä saavuttaa tavoitteita. Teatteritoiminnan monipuolisuus ja moniulotteisuus kasvattaa nuorten itsetuntemusta.

Teatteriharrastuksen kautta nuoret ovat päässeet tutustumaan isoon joukkoon muita nuoria eli vertaisia. Nuoret kokevat, että harrastuksessa yksi parhaimmista kokemuksista on työryhmä, porukka ja yhteisö, mihin he saavat kuulua. Uusien ystävien ja kavereiden löytäminen on nuorille tärkeää. Vertaisilta saatu tuki, apu ja kannustus on tärkeä kanava saada palautetta omasta tekemisestään. Nuoret nauttivat toimia toistensa seurassa sekä luottavat, että jokainen saa olla oma itsensä. Nuoret ymmärtävät, että kun hyväksyy toiset, niin toiset hyväksyvät myös sinut omana itsenäsi.

Teatteri on harrastuksena Virgon nuorille mielekäs tapa viettää vapaa-aikaa. Harrastuksen parissa he löytävät uusia ystäviä, pääsevät arjen murheista irti ja osaavat rentoutua. Nuorilla on halu oppia uusia asioita, olla osallisina ja saada hienoja kokemuksia. Harrastus antaa nuorille mahdollisuuden kehittää itseään ja saada onnistumisen kokemuksia hyvien ystävien seurassa.

Tyypittelyn kautta hain vastauksia toiseen tutkimuskysymykseeni: Mitä teatteriharrastus nuorille merkitsee? Analysoidessani nuorten kirjoitelmia, teksteistä erottui kolme erilaista harrastajateatterityyppiä: Iloinen harrastaja, heittäytyjä sekä elämäntapateatterilainen. Iloinen harrastaja ja heittäytyjä voivat olla teatteriharrastuksen vasta aloitaneita tai ovat voineet olla mukana jo muutamia vuosia. Nämä kaksi tyyppiä ovat sosiaalisia ja nauttivat harrastuksestaan. Heittäytyjä on kuitenkin innokkaampi ja sitoutuneempi harrastaja kuin iloinen harrastaja. Iloisesta harrastajasta voi kehittyä heittäytyjä ja heittäytyjästä voi lopulta kehittyä elämäntapateatterilainen. Elämäntapateatterilainen on ollut teatteritoiminnassa mukana useita vuosia, ja on luonut teatteriharrastukselle elämäänsä määrittäviä merkityksiä. Elämäntapateatterilainen ei voi elää ilman teatteritoimintaa. Olen kuvannut teatteriharrastajatyypit luvussa 6 tarkemmin.

Teatteri ja teatteriyhteisö ovat paikkoja, jossa nautitaan teatteritoiminnasta, voidaan löytää uusia ystäviä ja kavereita, opitaan uusia taitoja ja uutta itsestä sekä koetaan hienoja kokemuksia. Nuoret antavat paljon erilaisia merkityksiä harrastukselleen. Teatterinuoret kokevat teatterin olevan heille tärkeä harrastus, josta he ovat aidosti kiinnostuneita. Teatteriyhteisössä nuoret tutustuvat toisiin nuoriin, ja suurin osa nuorista on pystynyt luomaan uusia kaveri- ja ystävyys-suhteista harrastuksensa parissa. Teatteri on yhteisönä tiivis, ja jotkut ovat saattaneet kokea, että porukkaan on vaikea päästä mukaan, ja että hyviä ystäviä on vaikea saada. Harrastuksensa parissa Virgon nuoret ovat oppineet uusia taitoja esimerkiksi näyttelijäntaitoja, laulutaitoja ja tanssitaitoja. He kokevat saaneensa myös uskallusta ja itseluottamusta esiintymiseen ja itseilmaisuun. Osalle nuorista teatteri on suuri osa heidän elämäänsä ja elämäntapa. Onnistumisen kokemukset ja hyvät hetket toisten harrastajien kanssa on nuorten mielestä tärkeä asia. Teatterin nuoret ovat valmiita sitoutumaan heille tärkeään teatteriproduktioon, vaikka sitoutuminen vie paljon aikaa.

Kolmas tutkimuskysymykseni oli: Miten teatteri harrastuksena tukee nuorten kasvua ja kehitystä? Kolmanteen kysymykseeni lähdin hakemaan vastauksia tarkastelemalla aineistoani sekä teemojen ja tyypittelyn kautta saamiani tuloksia. Lähdin vertailemaan aineiston esiin tuomia merkityksiä tutustumaani taustateoriaan.

Teatteriharrastuksen ja teatteri-ilmaisun kautta nuori pohtii omaa itseään, tunteitaan ja ympärillä olevaa maailmaa. Erilaisten harjoitusten ja ilmaisun keinojen avulla nuori oppii ymmärtämään nuoruuden muutoksia, ajatuksia ja uusia tunteita. Vastuu omasta harrastuksesta ja roolista, onnistumisen kokemukset, vertaisten ja ohjaajan tuki ja palaute, sekä itsetuntemuksen lisääntyminen tukee nuoren itsenäistymistä ja identiteetin rakentamista. Nuorten kokemukset teatteriharrastuksen parissa antavat ja opettavat nuorelle taitoja, joita nuori tarvitsee rakentaessaan omaa itsenäistä, aktiivista ja omaehtoista elämää. Teatteritoiminta tukee nuorten kasvua ja kehitystä, ja antaa nuorille taitoja selviytyä nuoruuden kehityshaasteista. Teatteriharrastus valmistaa nuoria aikuisuuden haasteille.

Nuorten kokemukset teatteriharrastuksestaan ovat positiivisia. Nuoret saavat teatteritoiminnasta huippukokemuksia, uusia taitoja ja tietoja, uusia ystäviä sekä itseluottamusta. Vuorovaikutteisten suhteiden kautta nuoret luovat yhteisöllisyyttä ja lisäävät ryhmänsä yhteenkuuluvuuden tunnetta. Itseilmaisu ja yhdessä toimiminen opettaa nuorelle omasta itsestä ja parantaa nuoren itsetuntemusta. Teatteritoiminta tukee nuorten itsenäistymistä ja opettaa kohtaamaan elämän haasteita itsenäisinä ja vahvoina yksilöinä. Teatteritoiminta ja nuorten teatteriharrastus lisää nuorten aktiivista toimijuutta ja edistää nuorten hyvinvointia.

8 LOPPUSANAT

On ollut ilo saada tehdä opinnäytetyöni J+J Teatterille. Opinnäytetyöni henkilökohtaista merkitystä ja kokemusta syventää se, että opinnäytetyöni tilaajaorganisaatio on minulle tuttu ja erittäin tärkeä yhdistys. Arvostan suuresti sitä taiteellista ja kulttuurista työtä, mitä J+J Teatteri tekee. Toiminnan ylläpitämisellä ja kehittämällä sekä har-

rastajien aktivoinnilla J+J Teatterin toiminta jatkuu varmasti vielä pitkään. Suuri kiitos J+J Teatterille yhteistyöstä.

Vaikka opinnäytetyöni tekeminen on ollut minulle merkityksellistä, koen koko prosessin olleen todella haastava. Opinnäytetyöni on tutkimus, jollaista en ole aikaisemmin tehnyt. Aikaisemmat työt, joissa olen käyttänyt tutkivaa ja kehittävää työtettä ovat olleet muutaman sivun selvityksiä, mutta eivät tutkimuksia. Olen oppinut opinnäytetyöprosessista paljon ja vahvistanut ammatillisuuttani haasteiden kautta. Prosessista saamiani työkaluja tulen varmasti käyttämään työelämässä.

Humanistisen ammattikorkeakoulun Nuorisotyön ja kansalaistoiminnan koulutusohjelmakohtaiset kompetenssit tiivistävät yhteisöpedagogien ammatillisen osaamisen. Koulutusohjelman kompetenssit ovat pedagoginen osaaminen, kehittämisosaaminen, yhteisöllinen osaaminen sekä yhteiskunnallinen osaaminen. Opintojen aikana olen kerännyt itselleni tietoja ja taitoja, ja vahvistanut ammatillisuuttani. Opinnäytetyöprosessin aikana olen edelleen päässyt kehittämään omaa ammatillisuuttani ja vahvistanut osaamistani yhteisöpedagogina syventymällä opinnäytetyöni aiheeseen.

Opinnäytetyöni tekemisen aikana oma kehittämisosaamiseni on laajentunut. Aloitin opinnäytetyöni ideoinnilla ja opinnäytetyösuunnitelman tekemisellä, ja päätän sen palauttamalla loppuraportin ja esittelemällä tutkimukseni seminaarissa. Prosessin aikana olen oppinut laadullisen tutkimuksen periaatteet ja tutkimuksen toteutuksen vaiheet. Olen perehtynyt tutkimukseni aiheeseen tutustumalla taustateoriaan, kerännyt aineiston, tehnyt analyysin sekä tutkimustulosten kautta päässyt johtopäätöksiin ja vastannut tutkimuskysymyksiini. Opinnäytetyöprosessin näkeminen ja kokeminen antaa minulle valmiuksia käyttää tutkivaa ja kehittävää työtettä tulevassa työssäni.

Opinnäytetyöprosessin aikana perehdyin taide- ja kulttuuritoiminnan, teatteri-ilmaisun, kulttuurisen nuorisotyön sekä nuoruuden tietoperustaan. Nämä aihealueet toimivat taustateorian ja pohjana opinnäytetyölleni. Taide- ja kulttuurikasvatus on tärkeä työkenttä yhteisöpedagogille, joten on tärkeää ymmärtää taide- ja kulttuurikasvatuksen lähtökohdat ja tavoitteet. Koska opinnäytetyöni ei ollut toiminnallinen opinnäytetyö, ja koska opinnäytetyöni aineistonkeruun menetelmänä oli kirjoitelma, en prosessin aikana päässyt konkreettisesti ohjaamaan nuoria. Koen kuitenkin, että opin-

näytetyöni kautta olen kehittänyt pedagogista osaamistani. Tutkimukseni kautta ymmärrän hyvin millä tavalla taide- ja kulttuuritoiminta sekä teatteritoiminta vaikuttavat nuoreen, miksi he ovat toiminnassa mukana ja mitä he saavat olemalla mukana. Uusien näkökulmien kautta olen parempi ohjaaja, ja osaan valita sekä kehittää toimintaan sopivia ohjaus- ja toimintamenetelmiä.

Tutkimukseni aineistossa nuoret korostivat teatteriporukan tärkeyttä, kavereita ja yhdessä tekemistä. Nostin tämän näkökulman esiin myös tutkimukseni tuloksissa sekä johtopäätöksissä käsittelemällä yhteisöllisyyttä. Opinnäytetyöhöni toteuttamani tutkimus avasi minulle yhteisöllisyyden merkitystä nuorten näkökulmasta hyvin perinpohjaisesti. Teatteria tehdään yksilönä osana yhteisöä. Näkökulmana työhön kuin työhön yksilönä osana yhteisöä on loistava, koska vahvoista yksilöistä kasvaa vahva yhteisö. Näkökulma antaa myös jokaiselle yksilölle oman tilan kasvaa ja kehittyä. Koen oppineeni uusia taitoja ja saaneeni uutta näkökulmaa, jotta osaan tehdä tulevaa työtäni myös yhteisöllisestä näkökulmasta.

J+J Teatteri on organisaationa minulle hyvin tuttu, ja olen ollut Jämsän paikallisessa teatteritoiminnassa mukana pitkään. Olen aina ollut tietoinen, että harrastajilleen teatterilla on suuri merkitys. Opinnäytetyöprosessin aikana olen pystynyt tuomaan esille tärkeitä näkökulmia ja syviä merkityksiä, joita nuoret ovat luoneet teatteriharrastukselleen. Näiden näkökulmien ja merkitysten kautta olen kehittänyt omaa yhteiskunnallista osaamistani. Teatteri ei ole pelkästään pieni paikallinen järjestö, jossa käydään vähän harrastelemassa vapaa-ajalla. J+J Teatteri on tärkeä paikallinen toimija, joka antaa nuorille mahdollisuuden päästää oma luovuus irti, olla toteuttamassa itseään ja olla luomassa ja kokemassa heille itselleen tärkeitä asioita. Teatterinuurille teatteri on kodin ja koulun ohella yksi iso kasvuympäristö, josta nuori saa itselleen tärkeitä eväitä itsenäiseen elämään.

Opinnäytetyöni kautta olen päässyt syventymään taide- ja kulttuuritoiminnan sekä harrastajateatteritoiminnan periaatteisiin. Tutkimukseni on laajentanut tietouttani omasta ammattialastani. Taide- ja kulttuurikasvatuksen opinnot olivat tärkeä pohja opinnäytetyön suunnittelemisessa ja toteuttamisessa. Toivon, että tulevaisuudessa omassa työssäni pääsen työskentelemään nuorten taide- ja kulttuuritoiminnan paris-

sa. Taide- ja kulttuuritoiminnan moniulotteisuus antaa mahdollisuuden luoda niitä aivan parhaalle tuntuvia kokemuksia ja elämyksiä.

LÄHTEET

- Bardy, Marjatta 2007. Taiteen paluu arkeen. Teoksessa Marjatta Bardy, Riikka Haapalainen, Merja Isotalo & Pekka Korhonen (toim.) Taide keskellä elämää. Keuruu: Otavan Kirjapaino Oy, 21-33.
- Dunderfelt, Tony 2006. Voimavarana itsetuntemus. Helsinki: Kirjapaja Oy.
- Dunderfelt, Tony 2011. Elämänkaaripsykologia. 14. uudistettu painos. Helsinki: WSOYpro Oy.
- Eskola, Jari & Suoranta, Juha 2008. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. 8. painos. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.
- Harju, Aaro 2005. Yhteisellä asialla. Kansalaisitoiminta ja sen haasteet. 2. painos. Vantaa: Dark Oy.
- Hirsjärvi, Sirkka & Remes, Pirkko & Sajavaara, Paula 2008. Tutki ja kirjoita. 13.-14. osin uudistettu painos. Keuruu: Otavan Kirjapaino Oy.
- Hirsjärvi, Sirkka & Remes, Pirkko & Sajavaara, Paula 1997. Tutki ja kirjoita. 11.painos. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.
- Jyväskylän kaupunki 2012. Nuorisopalvelut. Kulttuurinen nuorisotyö ja kansalaistoiminta. Viitattu 18.10.2012.
<http://www.jyvaskyla.fi/nuoriso/kulttuurinennuorisotyö>
- J+J Teatteriyhdistys ry 2012. Yhdistyksen säännöt.
- Laitinen, Ville 2012. Harrastajateatteritoiminta. Email matleena.oksanen@gmail.com 16.10.2012.
- Laitoniemi, Merja 2006. Itsetuntemus. Nettiveuvo. Viitattu 22.10.2012.
<http://www.nettineuvo.fi/index.asp?language=1>
- Liikanen, Hanna-Liisa 2010. Taiteesta ja kulttuurista hyvinvointia – ehdotus toimintaohjelmaksi 2010–2014. Opetusministeriön julkaisuja 2010:1. Viitattu 17.1.2013.
<http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Julkaisut/2010/liitteet/OPM1.pdf?lang=fi>
- Loimu, Kari 2007. Yhdistystoiminnan käsikirja. 3. uudistettu painos. Juva: WS Bookwell Oy.
- Nuorisoasiankeskus 2012. Nuorten osallisuus ja vaikuttaminen kulttuurisessa nuorisotyössä. Viitattu 18.10.2012.
<http://www.hel.fi/wps/wcm/connect/85fb81804aeb262984ed8e7ee4141bc3/Nuorten+osallisuus.pdf?MOD=AJPERES&CACHEID=85fb81804aeb262984ed8e7ee4141bc3>
- Nurmi, Jari-Erik 2006. Nuoruusiän kehitys: etsintää, valintoja ja noidankehä. Teoksessa Paula Lyytinen, Mikko Korkiakangas & Heikki Lyytinen (toim.) Näkökylmia kehityspsykologiaan. Kehitys kontekstissaan. Helsinki: WSOY, 256-274.
- Oulun yliopisto 2012. Itsetuntemus ja itsensä toteuttaminen. Viitattu 22.10.2012.
http://www oulu.fi/hyvinvointi/opiskelutaidot/itsetuntemus_ja_itsensa_toteuttaminen.htm
- Perälä, Samuli 2011. Itsetuntemus. Viitattu 22.10.2011.
http://numen.fi/?page_id=76

- Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2012. Klvalimot. 5.2 Grounded theory. Viitattu 17.10.2012.
http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/kvali/L5_2.html
- Salmivalli, Christina 2005. Kaverien kanssa. Vertaissuhteet ja sosiaalinen kehitys. Jyväskylä: PS-Kustannus.
- Sava, Inkeri 2007. Katsomme – näemmekö?. Luovuudesta taiteesta ja visuaalisesta kulttuurista. Juva: WS Bookwell Oy.
- Sederholm, Helena 2007. Taidekasvatus – samassa rytmissä elämän kanssa. Teoksessa Marjatta Bardy, Riikka Haapalainen, Merja Isotalo & Pekka Korhonen (toim.) Taide keskellä elämää. Keuruu: Otavan Kirjapaino Oy, 143-149.
- Seppälä, Mikko-Olavi 2010a. Harrastajateatterin vuosisata. Teoksessa Mikko-Olavi Seppälä & Katri Tanskanen (toim.) Suomen teatteri ja draama. Helsinki: Like Kustannus Oy, 87-90.
- Seppälä, Mikko-Olavi 2010b. Teatterinharrastajien maa. Teoksessa Mikko-Olavi Seppälä & Katri Tanskanen (toim.) Suomen teatteri ja draama. Helsinki: Like Kustannus Oy, 242-245.
- Siivonen, Katariina & Kotilainen, Sirkku & Suoninen, Annikka 2011. Iloa ja voimaa elämään. Nuorten taiteen tekemisen merkitykset Myrsky-hankkeessa. Nuorisotutkimusverkosto/ Nuorisotutkimusseura. Verkkojulkaisu 44. Helsinki. Viitattu 16.10.2012.
<http://www.nuorisotutkimusseura.fi/julkaisuja/myrsky2011.pdf>
- THL- Terveiden ja hyvinvoinnin laitos 2012. Kasvun kumppanit. Mitä yhteisöllisyys on?. Viitattu 21.10.2012.
http://www.thl.fi/fi_FI/web/kasvunkumppanit-fi/tyon/periaatteet/yhteisollisyys
- Valtakoski, Timo 2012. Haastattelu J+J Teatterin historiasta ja toiminnasta 15.10.2012. Jämsä: J+J Teatterin toimisto.
- Verne 2004. Vertaista vailla. Viitattu 23.10.2012.
https://docs.google.com/viewer?a=v&q=cache:rpHgN1IN0UUJ:www.kompassi.info/temporary/file.asp/data_id%3D739/verneopas_netti.pdf+&hl=fi&gl=fi&pid=bl&srcid=ADGEESjhPZGXFpb4Yxg1na9B-A_Ex92qsZRvyDox6qEq_FElyxISjLhq2U0clEolvEiUbz3Vc9MaFvzhHJMXYNbKK_GVhW0U6BXRLMYEDMdBfY0078FFREGaaYIDDjW9_Ec7DO4OkqVv&sig=AHlEtbQNv-QkcU9D1Bc4veM0kkkYpDb8TQ&pli=1

LIITTEET

Liite 1 Sitoumuslomake

SITOUMUSLOMAKE

OSALLISTUJAN KAPPALE

J+J teatterin Virgo! -musikaalin sitoumuslomake

Lue huolella lomakkeen sisältö läpi, täytä lomake ja allekirjoita se.

Alle 18-vuotiaiden osalta allekirjoitus tulee olla huoltajan.

Kaikki täyttävät:

Osallistujan nimi:

Syntymävuosi:

Puhelin:

Sähköposti:

Postiosoite:

Huoltaja täyttää (alle 18-vuotiaat):

Huoltajan nimi:

Puhelin:

Sähköposti:

J+J teatteri
Torikuja 10
42300 JÄMSÄNKOSKI

p. 050 466 9627
virgomusikaali@gmail.com
www.jjteatteri.fi

Jämsänkosken teatteritalo
Kauppakuja 3
42300 JÄMSÄNKOSKI

1. Osallistumissitoumus

J+J teatterin syksyn 2012 produktiossa ryhmä valmistaa Heikki Salon ja Costello Hautamäen musikaalin *Virgo!* Ensi-ilta on Jämsänkosken teatteritalolla 27.10. Esityksiä on yhteensä 14, joista viimeinen joulukuun 5. Esityksen ohjaa teatteri-ilmaisun ohjaaja, Keski-Suomen läänintaiteilija Pasi Saarinen. Toiminta on osallistujalle maksutonta, mutta on myös mahdollista liittyä J+J teatterin jäseneksi 12 €/vuosi.

Näytelmän harjoituksissa ja esityksissä on voimassa jokaisen henkilökohtainen harrastus- tai tapaturmavakuutus. Teatterin jäsenenä vakuutus kattaa omaisuuden vahingoittumisen harjoituksissa tai näytöksissä esim. silmälasit.

() Sitoudun toimimaan produktiossa annettujen harjoitusaikataulujen sekä muiden sovittujen käytänteiden mukaisesti.

2. Tutkimuslupa

Humanistisen ammattikorkeakoulun yhteisöpedagogiopiskelija Matleena Oksanen tekee opinnäytetyönsä *Virgon* harjoitusten yhteydessä. Oksanen tutkii nuorten osallisuuden kokemuksista teatteriharrastuksessa. Menetelminä Oksanen käyttää haastatteluja ja kyselyjä. Henkilökohtaisia tietoja ei luovuteta julkisuuteen.

() Hyväksyn, että tietojani käytetään tutkimustyössä

3. Valokuvaus- ja dokumentointilupa

Esityksen valmistusprosessia ja esitystä taltioidaan sekä valo- että videokameroilla. Kuva- ja videomateriaalia käytetään esityksen tiedottamisessa, markkinoinnissa ja raportoinnissa. Tämä koskee sekä printtiä, että sähköistä mediaa. Videomateriaalista koostetaan myös dokumenttielokuva.

() Annan luvan minusta otettujen kuvien ja kuvatun videomateriaalin käyttöön edellä mainituissa yhteyksissä.

Tätä sopimusta on kaksi kappaletta, toinen osallistujalle ja toinen toiminnan järjestäjälle.

Päivämäärä, allekirjoitukset ja nimenselvennykset:

J+J teatteri

Toiminnan järjestäjä

Osallistuja (alle 18-vuotta huoltaja)

J+J teatteri
Torikuja 10
42300 JÄMSÄNKOSKI

p. 050 466 9627
virgomusikaali@gmail.com
www.jjteatteri.fi

Jämsänkosken teatteritalo
Kauppakuja 3
42300 JÄMSÄNKOSKI

Liite 2 Tiedote tutkimuksesta

Terve teatterilaiset ja teatterinuorten vanhemmat!

Teille annatettiin tietoa sitoumussopimuksessa opinnäytetyöstäni. Opinnäytetyöni on tutkimuksellinen työ ja tutkimuksen aineistonkeruu tapahtuu toukokuussa viimeisissä harjoituksissa. Sitoumussopimuksessa kerrottiin, että tutkimus toteutetaan kyselyin ja haastatteluilla. Olen kuitenkin päättänyt kerätä aineiston kirjoitelmien muodossa, jolloin tietoa saadaan laajemmin ja syvemmin.

Tarkoitukseni on siis innostaa nuoret kirjoittamaan kirjoitelma omista kokemuksistaan teatterin parissa. Kirjoitelmat kirjoitetaan teatterilla paikanpäällä ja kirjoitelman luonne on hyvin vapaamuotoinen. Kirjoitelmat kerätään nimettöminä. Opinnäytetyöni aineisto koostuu näistä kirjoitelmista, jotka tulen analysoimaan opinnäytetyössäni ja lopulta esittämään tutkimukseni tulokset.

Jos opinnäytetyöni ja tutkimus mietityttää ja sinulle tulee jotain kysyttävää, voit ottaa minuun yhteyttä!

Terveisin,

Matleena Oksanen

puh. 040 7626 853

email. matleena.oksanen@gmail.com

Liite 3 Kirjoitelman ohjeistus

Kirjoita teatterikokemuksistasi!

Kirjoita vapaamuotoinen kirjoitelma omista teatterikokemuksistasi. Kirjoitelman ei tarvitse olla kuin äidinkielen essee. Mieluummin kuvittele, että kirjoittaisit ystävällesi ja kertoisit kokemuksistasi.

Voit käyttää apunasi seuraavia kysymyksiä:

- Miksi harrastat teatteria?
- Miten löysit teatterin pariin?
- Mitä teatteri on sinulle antanut? Millainen merkitys harrastuksellasi on sinulle?
- Mitkä ovat parhaat teatterimuistosi?
- Mitä hyvää harrastuksessasi on, mitä huonoa? Mikä on parasta?
- Oletko oppinut jotain uutta? Uusia taitoja tai jotain uutta itsestäsi?
- Mitkä osa-alueet teatteritoiminnassa sinua kiinnostavat? Esim. näyttelemineen, laulaminen, lavastus, tekniikka ym.
- Millaista on kohdata muita harrastajia teatterin parissa? Oletko löytänyt uusia ystäviä? Miltä tuntuu olla teatterinharrastajista koostuvan yhteisön jäsen?

Lisäksi kirjoitathan kirjoitelmasi alkuun seuraavat tiedot:

- Ikäsi
- Sukupuolesi
- Kuinka monta vuotta olet harrastanut teatteria ja/tai kuinka monessa teatteri-produktiossa olet ollut mukana

Kiitos osallistumisestasi!